

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (2148) 1991 BALANDIS-APRIL 23

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416)275-4672

Jungianti srovė

Organizacijose idėjinės linkmės išlaikymas ir aplamai lietuviškosios veiklos sėkmė išeivijoje nemaža dalmi priklauso nuo finansinio pajėgumo. Idėjų skleidimas paprastai reiškiasi pagal tam tikslui sudarytas programas, reikalaujančias ne vien tik gražių sumanymų, bet beveik visada ir lėšų, kai suplanuoti užmojai tuoj pat susiduria su gyvenimo lygio ir stiliaus nusistovėjusiomis normomis, saistančiomis veiklos būdus ir priemones.

JAU pačius pirmuosius žingsnius žengiant, tai aiškiai suprato ir išeivijos organizacijos, kai joms praktiškai reikėjo viską pradėti "iš nieko". Kanados lietuvių bendruomenė, kaip pats didysis plačios apimties išeivių telkinys, po struktūrinių ir teisinių susitvarkymų, rimtą dėmesį priėmusi spaudoje ir kitais būdais skelbtus sumanymus, visu uolumu ėmė svarstyti finansinio pagrindo organizavimą. Suderinus iniciatorių ir valdybų nuomones, priėmus statutą, įsteigtas Kanados lietuvių fondas ir užregistruotas valdžios įstaigose kaip pelno nesiekianti organizacija su šūkiu "Kapitalas nepriklausomai Lietuvai, nuosimčiai lietuvių išlaikymui". Šia mintimi remiantis, nueitas jau kone trisdešimties metų kelias. Pradžia, žinoma, nebuvo lengva. Telkimas šimtinių, kurias daugelis besikuriančių tautiečių tapę saviems reikalams, buvo nelengvas procesas, trukdomas dargi abejonų bei kritikuojančių skeptikų. Ir tik pasižventusių Fondo bei KLB darbuotojų dėka kapitalas palengva augo, o lietuviškasis gyvenimas tolydžio pradėjo pajusti skirstomų nuosimčių reikšmę. Nors kai kada ir pasigirdavo balsų apie pinigų trūkinimą visiems, kas tik jų prašo, bet tai kaip tik ir sujungė visus. Organizacijos, sambūriai, visi lietuviškojo gyvenimo vienetai šalia savo kuklių išdų žinojo turį ir bendrinę instituciją, iš kurios, reikalui esant, galima tikėtis paramos. Toks užnugaris organizacijai ne sykį padarė imtis ir didesnių projektų, nešančių naudos išeivijos lietuvių.

KANADOS lietuvių fondas, išaugęs į gana pajėgią finansinę instituciją, savo darbuote labai stiprinęs visų organizuotų tautiečių pasitikėjimą pastoviai dirbti lietuviškąjį darbą, tapęs daugelio sumanymų viena pagrindinių atramų, — vis dėlto nebuvo ir nėra pasakos "aitvarų" prižiūrimas ir vis papildomas. Jo augimo ar smukimo kreivės brėžia kiekvienas Kanadoje gyvenantis lietuvis. Šiuo metu Fondas turi netoli 2000 narių ir jo neličiamas kapitalas jau yra peršokęs \$1.500.000 sumą. Žinant, kad Kanadoje priskaitoma apie 25.000 lietuvių kilmės gyventojų ir kad aktyvesnių gal tik pusė to skaičiaus surinkume, — dalyvavimo Fonde nuosimtis yra įspūdingas ir, nėra abejonės, pirmiaujantis, lyginant su kitais kraštais. Tačiau šitoji statistika neturėtų mūsų stabdyti. Eiti pirmyn reikia sparčiau negu bet kada. Vis daugiau ir daugiau lėšų pareikalauja lietuviškasis gyvenimas, kurį pastaruoju metu labai sujungdant tėvynės laisvėjimas ir nepriklausomybės įgyvendinimo siekiai. Užtat nenuostabu, kad 1990 metais KL bendruomenė buvo paremta \$67.600 suma. Tai 66% viso metinio paskirstymo, kuriuo kasmet naudojasi stipendijų reikalingi studentai, spauda, knygų leidyba, informacija, jauni organizacijos, ansambliai, sporto klubai. Šitoji savišalpinės paramos, visus jungianti, žmonių neskirstanti srovė neturėtų apstingti ar silpnėti. Jos versmės esame mes patys. KLF tapo svarbia institucija, į kurią į požiūris turėtų būti atitinkamas: reikia duoti, kad gautum. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Staigmenos policijos reformoje

Didesnis etninių grupių atstovų ir moterų įjungimas į metropolinio Toronto policininkų eiles buvo pradėtas premjero D. Petersono liberalų vyriausybės valdymo metais. Ligšioliniai reformos rezultatai vis dėlto buvo silpnoki, nors geresni negu kituose Kanados miestuose. Metropolinis Torontas turi 5.650 uniformuotų policijos tarnautojų, kurių tik 8,8% yra moterys ir 5,3% aiškiai matomų rasinių mažumų nariai. Tomis ryšiomis mažumomis laikomi juodosios ir geltonosios rasės atstovai, sudarantys 17% visų Toronto gyventojų.

Visus nustebo staigus dabartinės premjero Bob Rae NDP socialinės vyriausybės posūkis policijos reformoje, paskelbtas Ontario vidaus reikalų ministerio M. Fernano. Pirmą kartą ne tik metropolinio Toronto, bet ir kitų Ontario vietovių policijos vadams buvo įsakytą paruošti reformos planus iki 1992 m. gegužės 1 d. Jie turi apimti 50% moterų įjungimą į policininkų eiles ir taigpi proporcingą nuosimtį rasinių mažumų, pirminių Kanados gyventojų atstovų, net ir invalidų kanadiečių. Tai palies 118 Ontario policijos grupių, turinčių 21.000 uniformuotų policijos tarnautojų. Policijos vadai, nevykdančys šio įsakymo, galės būti sus-

penduoti arba net atleisti iš darbo.

Reformas vykdytojai įpareigojami laikytis statistinių Ontario provincijos duomenų, liudijančių, kad apie 50% gyventojų yra moterys, 8,6% — rasinių mažumų nariai, 7,4% — invalidai, 1,7% — pirminiams gyventojams priklausantys indėnai ir eskimai. Vietovės, kur nėra vietinių kandidatų, juos galės gauti iš Ontario policijos centrinės registracijos įstaigos.

Tokia premjero Bob Rae pasirinkta policijos reforma yra ne tik klaidinga, bet ir neįgyvendinama. Pusės vyrų policininkų, kovojančių su fiziškai stipriais nusikaltėliais ir netgi pavojingais žmogžudžiais, niekada negalės pakeisti už vyrus silpnesnės moterys. Nedaug naudos bus susilaukta ir iš biblinį Babelio bokštą primenančio rasinių mažumų bei kitų grupių priverstinio įjungimo pagal statistikos duomenis. Policijai reikia šiam darbui tinkamų kandidatų. Jų atranka negali remtis vien tik statistiniais Ontario gyventojų duomenimis.

Dar didesne staigmena visai Kanadai tapo premjero Bob Rae ministerių kabineto balandžio 4 d. priimtas nutarimas, pakeičiantis Ontario po-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Lietuvos ministras pirmininkas GEDIMINAS VAGNORIUS (sėdi) priėmė pas Toronto burmistrą miesto rotušėje. Iš kairės — JUOZAS NORKUS, miesto valdybos narys TONY O'DONOHUE, gen. Lietuvos konsulas HARIS LAPAS, ALDONA O'DONOHUE, burmistras ART EGGLTON, miesto valdybos narys CHRIS KORWIN-KUCZYNSKI, Lietuvos aukšč. tarybos deputatas EGIDIJUS KLUMBYŠ, miesto valdybos narys WILLIAM BOYTCHUK. Nuotr. O. Burzdžiaus

Džiugina išeivijos ryžtas padėti Lietuvai

Lietuvos ministerio pirmininko viešnagė Kanadoje - susitikimai su šio krašto valdžios žmonėmis, politikais, verslininkais, pokalbiai su spaudos atstovais, priėmimai lietuvių telkiniuose, ekonominė parama Lietuvai

KLB valdybos ir Pagalbos Lietuvai vajeus komiteto pakeistas Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius lankėsi visą savaitę Kanadoje. Aplankė gausius lietuvių telkinius, stiprindamas glaudesnius ryšius tarp kovojančios Lietuvos ir Kanados lietuvių, pasiryžusių padėti Lietuvai. Prieš metus pradėtas užmojis — vieno milijono dolerių vajeus padėti Lietuvai, rado nuostabiai stiprų atgarsį. Jau surinkta per 800.000 dolerių, ir didelė dalis panaudota tiesioginei Lietuvos paramai. Tokią paramą Lietuvos vyriausybė ypatingai vertina — pareiškė Lietuvos min. pirmininkas susitikime su Otavos lietuviams. "Džiugina ne tik tiesioginė ekonominė parama, bet ir kanadiečių lietuvių ryžtas padėti Lietuvai šiose sunkiose dienose", — pareiškė jis.

Kanados sostinėje

I Otavą G. Vagnorius atvyko iš Montrealio balandžio 16 d. išvakarėse — prieš sekančią dieną numatytus pasimatymus su federacinės valdžios atstovais — užsienio reikalų ministru Joe Clark, opozicijos vadu Jean Chretien ir kt. Kartu su ministru pirmininku atvyko Egidius Klumbys — Lietuvos aukšč. tarybos deputatas ir užsienio reikalų komisijos vicepirmininkas, Justina Baškauskaitė — ministerio patarėja ir Raimonda Murmokaitė — vertėja. Juos atlydėjo Gabija Petrauskienė — KLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininkė bei Pagalbos Lietuvai vajeus komiteto vicepirmininkė.

KLB Otavos apylinkės valdybos suruoštas susitikimas su ministru pirmininku įvyko puošniausioje parlamento Konfederacijos salėje.

Premjero kalba lietuviams

Paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą 1990 m. kovo 11 d. buvo neramu, netikra; nežinia, koks turi būti sekantis žingsnis, kaip įvykiai klostysis, — sakė premjeras. Neramumas nemažėjo, ypač, kad didysis kaimynas — Sovietų Sąjunga visokiais būdais stengėsi neramumą palaikyti. Praėjo vieneri metai, ir vasario 9 d. plebiscitas parodė, kad tautos nusistatymas siekti nepriklausomybės nesumažėjo. Už tai pasisakė 75% visų galinčių balsuoti, ir per 90% balsavusiųjų.

Dabartinė politinė santvarka ir geopolitinė situacija ver-

čia derėtis su Sovietų Sąjunga, be kurios sutikimo galutinai sprendimai neįmanomi. Vakaru valstybių, Š. Amerikos kontinento valstybių parama ir spaudimas būtini derantis su Sovietų Sąjunga.

Visos klytys deryboms yra iš anos pusės. Sakysime, raštiškas Lietuvos pasiūlymas sausio 8 d. pradėti derybas nesulaukė nei raštiško, nei žodinio atsakymo, užgriuvo sausio 13 tragiški įvykiai, apie kuriuos informacija pasklido po visą pasaulį.

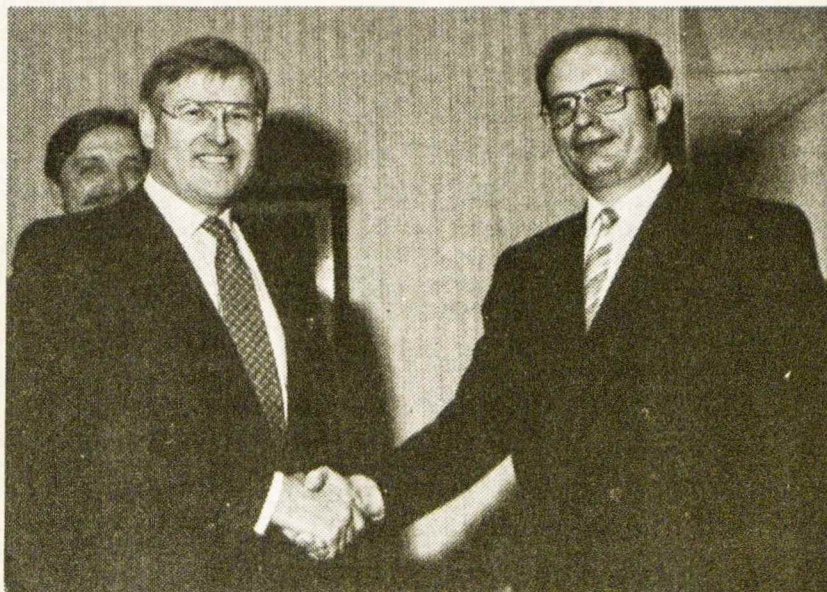
Politinis šio lankymosi tikslas yra panašus į Lietuvos prezidento Landsbergio lankymąsi 1990 m. gruodžio mėnesio pradžioje, būtent informuoti Kanados vyriausybę, parlamentarą ir kitas politines institucijas, kokia yra dabar pa-

dėtis Lietuvoje (deja, nepagerėjo), kaip siekiama nepriklausomybės, kokie žygiai daromi, kokios yra klytys. Norima taip pat įtaigoti Kanados vyriausybę, kad ji ir toliau skatintų Kremlių sėsti prie derybų stalo tartis ir susitarti.

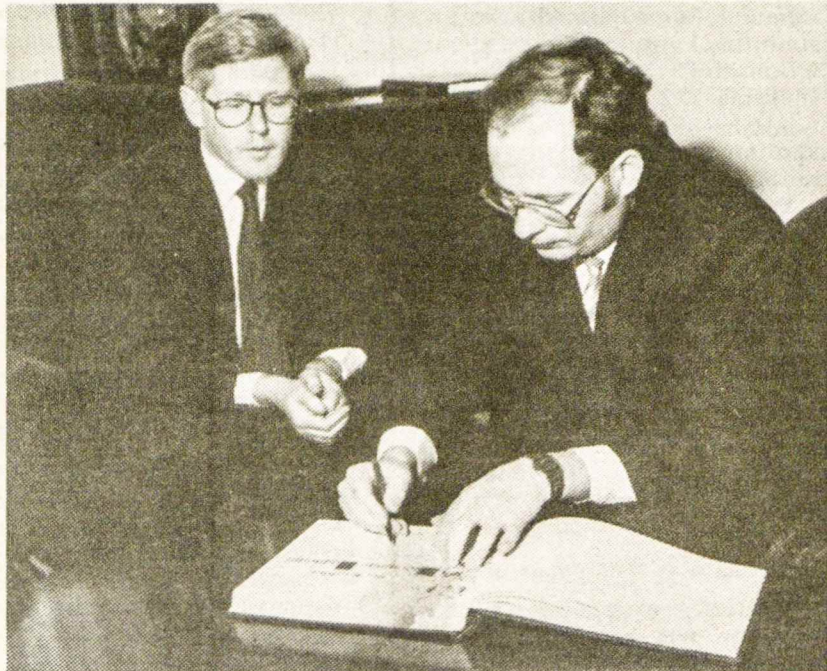
Šias eilutes rašantis pastebėjo, kad prieš kelias dienas Londone, Anglijoje, tarp tautinė konferencija įsteigė banką padėti Rytų ir Vidurio Europos valstybėms atstatyti ekonominį ūkį. Tarp kitų numatyta ir tokios dvi sąlygos kraštams, norintiems gauti paskolas, įgyvendinti demokratiją ir laisvą rinką. Kokia Lietuvos laikysena?

G. Vagnorius pareiškė, kad Lietuva stengiasi į visokius tarptautinius sambūrius, kon-

(Nukelta į 5-tą psl.)

GEDIMINAS VAGNORIUS (dešinėje), Lietuvos ministeris pirmininkas, pas naująjį Kanados prekybos ministerį MICHAEL WILSON'Ą

Po pasitarimo su Ontario premjeru BOB RAE Toronto Lietuvos ministeris pirmininkas GEDIMINAS VAGNORIUS pasirašo atitinkamą dokumentą. Nuotr. O. Burzdžiaus

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Trečias kelias

Tokių pavadinimų "Time" žurnalas balandžio 8 d. laidoje išspausdino J. Malašenko, komunistų partijos centro komiteto pareigūno, straipsnį. Jame jis rašo, kad Sov. Sąjungoje išskyla du kraštutinumai: imperijos sugriuvimas su galimu pilietiniu karu arba grįžimas į stalinistinį režimą. Yra galimybė, kad abu kraštutinumai gali įvykti, bet kiekvienas jų neša kraštui dideles nelaimes.

Išspūsti sovietinės problemos esanti trečioji išeitis. Pravedus referendumą, Gorbaciovas galės imtis iniciatyvos sudaryti kitokią Sov. Sąjungą. Kai kurios respublikos galėtų būti tvarkomos iš Maskvos, kitos deleguotų centrui gynybos ir užsienio reikalų politiką, o ūkinius ir kultūrinius reikalus pačios tvarkytų.

Kelios respublikos, ypač Baltijos kraštai, gautų "associated status", kas reikštų pilną nepriklausomybę. Tokia labiau palaidai organizuota, pasak autoriaus, federacija būtų gavi, stabili ir patenkintų žmonių norus.

Landsbergis kalbėjosi su Gorbačiovu

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis, LIC pranešimu, balandžio 11 d. telefonu kalbėjosi su Sov. Sąjungos prezidentu M. Gorbačiovu. V. Landsbergis užklauso, kas yra atsakingas už sovietų pagrobtus pastatus Vilniuje? M. Gorbačiovas pažymėjo, kad tuo reikalu rūpintis yra pavesta derybų su Lietuva delegacijos pirmininkui ir sovietų ministerio pirmininko pavaduotojui V. Dogužjeviui. Dar buvo pasiteirauta, ar būtų galima susitikti su Sov. Sąjungos prezidentu. Tokia galimybė esanti, bet tik jam sugrįžus iš kelionės į Japoniją.

Vėl užgrobė pastatą

Balandžio 9 d. sovietai Vilniuje užgrobė vairavimo mokyklos pastatą. Lietuvos vyriausybė kreipėsi į Maskvą, reikalaujama sugrąžinti patalpas. Minėtos dienos rytą gen. G. Taurinskas su kareiviais atėjo pas mokyklos direktorių ir pareikalavo atiduoti patalpas sąjunginei organizacijai (DOSAAF), kuri praveda karinius apmokymus vidurinėse mokyklose. Ta organizacija kadaise naudojosi šiomis patalpomis.

Baltijos tarybos sesija

Š.m. balandžio 16 d., kaip praneša LIC, Jūrmaloje, Latvijoje vyko Baltijos tarybos sesija. Apsvarsčiusi Islandijos pasiūlymą tarpininkauti deryboms tarp Baltijos respublikų ir Sov. Sąjungos, taryba su nuširdžiu dėkingumu nusprendė priimti Islandijos respublikos pasiūlymą. Islandijos iniciatyva gali suvaidinti pozityvų vaidmenį atnaujinant pasitarimus tarp Baltijos valstybių ir Sov. Sąjungos.

Šiame numeryje:

Jungianti srovė

Neužtenka gražių sumanymų, reikia ir lėšų

Džiugina išeivijos ryžtas padėti Lietuvai

Lietuvos ministerio pirmininko viešnagė Kanadoje

Gerėja lietuvių ir lenkų santykiai

Dabartinė Lenkija nori gerų santykių su kaimynais

Dorovė ir politika Baltijos šalyse

Švedo žurnalisto pasisakymai

Lietuva — tai jėga

Tautos ginklas — pasyvi kova ir beldimasis į pasaulio opinią

Pirmininko dienos ir valandos

Lenkijos lietuvių veikėjo pastangos Lietuvai sunkiomis dienomis

Baritonas Antanas Sodeika

Prisimenant pirmąją nepriklausomos Lietuvos operą

Susipažinkim...

Žymieji menininkai, kurie dalyvaus lietuvių muzikos šventėje Čikagoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336. Second class mail reg. nr. 00509 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai" REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$30, pusmetinė – \$16, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoj – JAV dol.), oro paštu – \$100. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Klaipėdos klausimas

KAZYS BARONAS

Šio miesto ateitį paliečia (ir tai ne pirmą kartą) Klaipėdos vokiečių s-gos pirm. Herbertas Preuss, kurį ne sykį teko išgirsti kalbant Manneime Klaipėdos vokiečių suvažiavimuose. Visuomet karvingai nusiteikęs, jis peikia, keikia ir smerkia trumpą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį, vokiečių gyventojų priespaudą, niekuomet nesurasdamas mūsų valstybei gero žodžio. Parodose šalia įvairių leidinių ant stalų išdėstomos Klaipėdos krašto nuotraukos, 1939 m. kovo mėn. 22-23 d.d. spauda, kurioje matoma žygiuojanti į Klaipėdą vokiečių kariuomenė, ostate – karo laivai.

Šališki aiškinimai

Neužmiršo jis Klaipėdos "atvadavimo" ir šiemet, parašydamas "Das Ostpreussenblatt" savitraščių ilgesnį straipsnį, kartu primindamas jame, kad nuo Melno taikos sutarties 1422 m. Klaipėda priklausė Vokietijai (tokios valstybės dar nebuvo!). Šiandieną uostamiestis ir Klaipėdos kraštas yra svetimos rankose, tačiau reikia žiūrėti į ateitį.

Į Baltijos valstybių laisvės siekius didelį dėmesį kreipia Rytprūsii vokiečiai. Ypač jie stebi Lietuvos atvejį. Kodėl? Mat atgavus Lietuvai visišką nepriklausomybę, atsiranda Klaipėdos krašto priklausomybės klausimas. Čia Hubertas Preuss remiasi 1918 m. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimu, 1920 m. Lietuvos sutartimi su Leninu bei Stalino-Hitlerio suokalbju. Tais laikotarpiais Klaipėdos kraštas nepriklausęs Lietuvai (o kur dingio 1923-1939 m.?). Po Antrojo pasaulinio karo Klaipėdos kraštas buvo priskirtas Lietuvai. Tačiau jau atsiskyrus nuo Sovietų Sąjungos šis kraštas, nuomone, vėl turėtų būti įjungtas į Rytprūsii! (Svačiojimai, Herr Huberto Preuss!) Parašiau ilgą atsakymą.

Naujoji "Azija"

Tame pačiame savaitraštyje apie Rytprūsii ir Klaipėdą rašo nuolatinis bendradarbis Ansgar Graw. Jis buvo nuvykęs su maisto siuntiniais bei įvairiais vaistais į Karaliaučių ir Klaipėdą, nes dalis siuntų buvo skirta mūsų uostamiestiui. (Vokietijoje buvo vykdoma didelė rinkliava badaujančiam Sovietų Sąjungai.)

A+ PRANUI PRANAČIUI

mirus,

žmoną MARIJĄ, sūnus – VYTĄ ir RIMĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

Aldona ir Stepas Žaldokai

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuviųbei išsilvijoje!"**

Gerėja lietuvių ir lenkų santykiai

Geri ženklai: Lenkijos spaudos agentūros atstovė Vilniuje, Varšuvos vyriausybės pareigūnų pareiškimai, besikeičianti Lietuvos lenkų laikysena • Blogi ženklai: senojo lenkų imperializmo likučių veikla, skatinanti tradicinę neapykantą

STEPAS VARANKA

1991 m. sausio 22 d. į Vilnių atvyko Lenkijos valstybės PAP (Polska Agencija Prasowa) spaudos agentūros atstovė Alina Krukus. Tai pirmoji nuolatinė užsienio agentūros atstovė Lietuvoje. Tikimasi, kad netrukus Lenkijoje atsirastų ir ELTOS atstovai.

"Gimtasis kraštas" rašo apie jos atsilankymą redakcijoje ir pareiškimą, esą lietuviai turėtų pamėginti pasitikėti Lenkija. Želigowskio tendencijos – miręs dalykas. Lenkai dabar nenori nei Vilniaus, nei Lvovo, nei kitų Lietuvai, Ukrainai ir Gudijai priklausančių žemių. Jie nori gerų santykių su kaimynais.

Pasak jos, negalima tvirtinti, kad Lenkijos siena vakaruose pastovi, ir tuo pat metu kelti tautinių sienų klausimą. Lenkijoje labai pozityviai įvertintas lenkų frakcijos Lietuvos parlamento pareiškimas, jog lietuviai ir Lietuvos lenkai – viena tauta. Lenkai turi integruotis tarp lietuvių, kartu dirbti, kurti Lietuvą, nes ji jų tėvynė.

Čia dera prisiminti, kad Lietuva nuo pat savo nepriklausomybės atstatymo 1918. II. 16 siekė gerų santykių su Lenkija. Deja, anuo metu neatsirado nei vieno politiko, kuris pareiškė, kad Lenkija atsisako Vilniaus. Pastarojo užgrobinimas – puliuojanti lietuvių-lenkų žaidžia.

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, žlugusi Lenkija Vilniaus Lietuvai nepripažino. Jos emigracinė vyriausybė, kuri Vilnių laikė Lenkijos dalimi, perduodama savo pareigas dabartinę laisvajai Lenkijai nepaskelbė, kad ji Vilniaus atsisako. Taip pat ir dabartinė Walensos Lenkija oficialiai nėra dar to padariusi.

Okupantų taktika

Istorijos faktai rodo, kad Lietuvos okupantai – sovietai, vokiečiai lietuvius ir lenkus nuolat kiršindavo. Tai sovietai daro ir dabar.

1939 m., žlungant Lenkijos valstybei, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Molotovas per radiją paskelbė: Lenkija, tas Versalio pavainikis, turi būti ištrintas iš žemėlapių!

Žlugus Lenkijai, Sovietų Sąjunga apiplėštą, išvargintą Vilnių, pagal pasirašytą sutartį 1939. X. 10, spalio 28 d. perleido Lietuvai, kurią netrukus okupavo ir įjungė į Sovietų Sąjungą.

Nacių Vokietija, pradėjusi karą su Lenkija, siūlė Lietuvai su jų pagalba atsiimti Vilnių. Vėliau, jie okupavę Lietuvą, slapta Viniuje ir Vilniaus krašte rėmė ginklais lenkų partizanų ir pagrindžio "Armijos krajos" dalinius bei jų priešlietuvišką veiklą.

Kai buvo suorganizuoti gen. Plechavičiaus savisaugos daliniai miestelių ir kaimų gyventojų apsaugai nuo įvairių plėšikų ir rusų desantininkų, buvo lenkų "Armijos krajos" bei jų partizanų puldinėjami ir naikinami. Tie lietuvių daliniai dažniausiai negaudavo vokiečių kariuomenės bei jų policijos pagalbos.

Vėliau paaiškėjo, kad tai buvo vokiečių valdžios taktika kiršinti lietuvius ir lenkus. Tai patvirtino vėlesni įvykiai. 1944 m., kai gegužės mėnesį lenkų "AK" pagrindžio armijos daliniai netikėtai užpuolė Lietuvos Vietinės rinktinės 313 bataliono negausius apsaugos dalinius prie Mūrinės Ašmenėlės, Grauziškių ir Tolmino, juos smarkiai sumušė. Apie tai rašo Edmund Banasikowski savo atsiminimų knygoje "Na zew ziemi Wilenskiej" (Vilniaus žemės šauksmas). Autorius yra buvęs Lenkijos kariuomenės kadro kapitonas, pagrindyje pakeltas į majoro laipsnį.

Toje knygoje jis mini, kad mirtose kautynėse žuvo 60-70 lietuvių karių, 130 buvo sužeisti, 150 paimti į nelaisvę; kiek išsibėgiojo, nežino. Autorius rašo, kad "Wilk" tas kautynės stebėtojas. Išrengtiems ir basiems lietuvių kariams išreikšė panieką, sakdamas: "Jūsų žuvisieji moka atpildą už tarnavimą okupantui". Išrengtieji ir basi lietuviai karieiviai buvo paleisti grįžti į Ašmeną.

Tartasi ir su lenkų pagrindžiu

Vokiečių okupacijos metais Vilniuje tris kartus buvo tartasi su lenkų politikų ir pagrindžio armijos atstovais dėl beprasmo abipusio kraujo praliejimo ir lietuvių-lenkų santykių

gerinimo. Pasitarimai vyko netoli Vingio parko, Vokiečių gatvėje, vienoje dirbtuvėje, kur buvo suvamos vokiečių kariams uniformos. Viena susitikime dalyvavo ir pats "Wilk", Londono vyriausybės atstovas Vilniaus kraštui dr. Jerzy Dobrzański (slapyvardis "Maciej", "Irwid"), politinių partijų atstovai dr. Zygmunt Fedorowicz, L. Chamaj, L. Krawiec ir kiti. Iš lietuvių minimi Lietuvos laisvės armijos atstovai (vienas pulkininkas be pavardės), VLIKas ir kelių partijų atstovai. Tie lietuvių-lenkų pasitarimai, kaip ir visi vykusieji nepriklausomybės laikais, baigėsi nuliu. Kai tik iškildavo Vilniaus klausimas, pasitarimai baigdavosi.

Minėtus pasitarimus Vilniuje mini Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos 1983 m. išleista knyga "Laisvės besiekiant". 1942. XI. 9 buvo paskelbtas Griniaus Krupavičiaus-Aleksos pareiškimas, kad lietuvių-lenkų beprasnis kraujo liejimas naikina ne tik lenkus, bet ir lietuvius nacių Vokietijos naudai.

Lenkas autorius savo atsiminimų knygoje rašo: 1944 m. liepos pradžioje, kai prie Vilniaus artinosi Raudonoji armija, vokiečių kariuomenės Vilniaus apygardos generolas Gerhard Pohl pasiūlė lenkų pagrindžio vadovybei už jų pagalbą prieš bolševikus perleisti Vilnių Lenkijai. Apie tai rašo buvęs pagrindžio armijos karininkas Roman Korab-Zebryk savo disertacijoje "Armija Krajowa w Operacji

Žinios iš Romos

Šv. Kazimiero kolegijoje 1991-1992 mokslo metais gyvens 14 klierių ir 3 kunigai iš Lietuvos bei studijuos įvairiuose Romos universitetuose. Štai jų pavardės: Darius Amilevičius (Vilka-viško Vaiskupijos), Juozas Gata-vėnas (Kaišiadorių), Vladas Ged-gaudas (Telšių), Gintautas Gu-das (Panevėžio), Artūras Kaz-lauskas (Vlk.), Remigijus Kup-rys (Kauno), Rolandas Makric-kas (P.), Rimantas Meškešnas (Vilniaus), Arvydas Ramonas (T.), Renaldas Reivyčius (T.), Ri-mas Skinkaitis (Vlk.), Alvydas Vaitūnas (Ksd.), Remigijus Veprauskas (Vlk.), Aurelijus Žukauskas (K.). Kunigai: Ričar-das Birbilas (K.), Vytautas Bri-lius (Vlk.), Artūras Jagėlavicius (K.). Šiuo metu Romoje studijuojantys klierikas Robertas Rėkus (Lomžos), kun. Jonas Ivanauskas (K.), Sigitas Jurėys (T., pranciškonas) sekančiais mokslo metais gyvens Šv. Kazimiero kolegijoje. Tuo būdu kolegija vėl taps grynai lietuviška institucija-seminarija.

Ryšių su pagrausėjimu lietuvių studentų Šv. Kazimiero kolegijoje jos vadovybė kreipiasi į lietuvių išsiviją finansinės paramos. Tuo reikalu kolegijos rektorius išsiuntinėjo laiškus geradariams. Antai šiai kolegijai galima siųsti per lietuvių parapijas arba tiesioginiu keliu šiuo adresu: Pontificio Collegio Litano, c/o Mons. Alg. Bartkus, Via Casalmonferrato 20, 00182 Roma, Italia.

Kanados lietuvių kunigų vienybė, sveikindama studentų pagrausėjimą Šv. Kazimiero kolegijoje, jos reikalams paskyrė \$1000.00 paramą.

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

■ **Pervežam** palaikmus, palikimus ■ **Priziūrim** kapus ■ **Perduodam** paramą giminėms ■ **Nuperkam** automobilius, elektronikos aparatus ■ **Pristatom** gėles ■ **Per trumpiausią laiką** išrūpinam iškvietimus apsilankyti Lietuvoje. ■ **Iškviečiam** gimines į Kanadą ■ **Parūpinam** jiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio ■ **"Aeroflote"** patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į **Stefą** ar **Algį Medelius**, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS

Tel. 1 - 416 - 593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA
(Skandinavų oro linija – SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilnių kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiektis su Lietuva. Išskrendam **penktadieniais** ir **grįžtam sekmadieniais**, nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėtumėt. Turim dar vietų **liepos 12 d.** kelienei su "Volunge". Norintiems parūpinam iškvietimus, visas, apstojimo vietą (pagal pageidavimą, viešbutį arba privačiuose butuose). Besidomintieji prašomi kreiptis į **ALGĮ MEDELĮ** asmeniškai nurodytu telefonu. **MEDJUGORJE!** – 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

Katalikų mėnraštis "Challenge", leidžiamas Winnipege, 1991 m. vasario numerio viršelį papuošė šia nuotrauka, vaizduojančia kankinių kryžių Lietuvos Kryžių kalne. Ryšium su ta nuotrauka įdėta ir informacija apie Lietuvą "Martyrdom in Lithuania"

MYLIMAI MAMAI

Lietuvoje mirus,

sūnų JONĄ ŽIŪRAITĮ, jo žmoną REGINĄ, vaikaiteis ir vaikaitį su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

S. J. Andruliai

S. V. Aušrotai

A+ JUOZUI MIKALAUSKUI

Winnipege mirus,

žmoną JADVYGĄ, dukrą ALDONĄ ir žentą ALGĮ BALČIŪNUS su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

J. Č. Kurai

E. P. Žuliai

A+ JUOZUI MIKALAUSKUI

Winnipege mirus,

žmoną JADVYGĄ, dukrą ALDONĄ BALČIŪNIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

V. A. Tautkevičiai

A. A. Sergaučiai

A+ ALGIUI ŠUKIUI

mirus,

žmonai VIDAI ir šeimai reiškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime –

N. A. Anka

A+ MYLIMAI MAMAI

mirus Lietuvoje,

sūnui BRONIUI PAKŠTUI ir jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Jonas Zabulionis

Mykolas Žaliauskas

Mykolas ir Elena Zabulioniai

PADĖKA

A+ JONAS BRONIUS ŽEKAS,

mano mylimas vyras, mirė 1991 m. kovo 28 d. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuoširdi padėka Prisikėlimo parapijos kunigams už Mišias, maldas laidotuvių namuose ir kapinėse.

Dėkoju karsto nešėjams, vargonininkei, giminėms ir draugams už dalyvavimą laidotuvsė, laidotuvių dalyviams už užprašytas Mišias ir gėles, pareikštą man užuojautą žodžiu ir raštu.

Dėkoju V. Birštonui už paruoštus pietus ir ponioms už pyragus.

Giliame liūdesyje likusi –

žmona Marija Žekienė

Baltiečių demonstracija š.m. sausio 20 d. Toronto rotušės aikštėje ryšium su sausio mėnesio sovietų įvykdytomis žudynėmis Vilniuje ir Rygoje

Dorovė ir politika Baltijos šalyse

Švedo žurnalisto klausimai

A. LEMBERGAS

Kuo galima pasitikėti Baltijos šalyse? Tokį klausimą iškėlė švedas žurnalistas Tomas Nordegrenas Stockholmo laikraštyje *Dagens Nyheter* (kovo 16). Savo atsakymą ir samprotavimus jis pradeda pasakojimu, kad jis kartą kreipėsi į Latvijos parlamento deputatą Jurį Bojarą su tokia klausimu: "Nėra jokios paslapties, kad 10 metų dirbai Valstybės saugumo komitete. Ar tai pliusas ar minusas dabar, kai esi nepriklausomybės sąjūdžio vadovybėje?" Bojarą klausimas labai sujaudino. Jo atsakymas buvo ilgas, bet jame buvo ir toks įdomus patikslinimas: "Valstybės saugumo komitete dirbau ne 10, bet 6 metus".

Nordegrenas tęsia: "Atsakymas iliustruoja moralės ir politikos problemą. Kuo galima pasitikėti? Kokia politinė praeitis diskvalifikuoja ir kokią kvalifikuoja? Ar galima pasitikėti visais buvusiais Maskvos komunistais, kurie pastaraisiais metais virto karštais laisvės kovotojais? Ar jie atsivertė bijodami baumės? Ar tai oportunistai, kurie pakeitė

Pažėręs tuos klausimus, švedas publicistas pažymi: Baltijos šalyse į šią dilemą duodami įvairūs atsakymai. Vienintelis būdas būti visiškai tikram, jog kieno nors pirštai nesusutepti krauju, tai rinktis žmones, kurie arba dirbo toli nuo politikos, arba yra tokie jauni, kad nesusipėjo susikompromituoti.

Landsbergis pasirinko pačią ortodoksiškiausią liniją. Ministrės pirmininkės Prunskienės pašalinimą galima laikyti ženklu, kad nepastitikima senais atsivertusiais komunistais.

Latvijos liaudies fronto vadovas Romualdas Ražukas atstovauja nesusikompromitavusiam jaunimui. Jis — 34-rių metų neurochirurgas, kuris su savo stipriais akiniais atrodė kaip išaugęs mokinukas. "Politinė raida mane pasodino į šią kėdę", sako jis. "Kaip tik dabar man svarbiau padėti pa-

šalinti pūlinius iš mūsų visuomenės negu operuoti smegenų auglius".

Jo pirmtakas Dainis Yvanis tapo jauniausiu premjero pavaduotoju pasaulyje. Prieš keletą metų Nordegrenas su juo kalbėjosi kavinės kampe Talino perkėlos stotyje. Jis buvo kuklus ir drovus jaunas žurnalistas, kuriam buvo sunkoka susigaudyti svetimame Tinline. Šiandien jis keliauja po pasaulį, vieną dieną susitinka su Bushu, kitą su Europos bendruomenės ministrais. Nepatogumas su tais jaunuoliais tas, kad jiems apalai trūksta sovietų politikos žaidimo patirties.

Apie Latvijos aukščiausiosios tarybos pirmininką Gorbunovą galima sakyti, kad jis, buvęs komunistų partijos ideologijos skyriaus sekretorius, yra kito kraštutinumo atstovas. Kitas pavyzdys — Latvijos nepriklausomybės partijos pirmininkas Eduardas Berklaivs, kuris 1940 m. veikliai rėmė sovietinį valdžios perėmimą.

Poslinkis į vidurį

Pastaruoju metu įvyko svarbus politikos posūkis, teigia Nordegrenas. Buvimas valdžioje paveikė liaudies frontų dominuojamas Estijos ir Latvijos vyriausybes. Atsivertęli komunistų poveikyje įvyko poslinkis į vidurį, vyriausybės atsivertė nuo rėksmingiausio nacionalistų, kad neprovokotų rusakalbį gyventojų. Naujausios tautų apklausos parodė, kad tai buvo sėkminga strategija.

Baltiečių išsivadavimo raktą paradoksaliu būdu laiko Rusijos sąjunginė respublika. Didelė padėka priklauso Jelinui, kad jis sukludė Gorbaciovui pašalinti Baltijos vyriausybės sausio mėnesį. Liaudies frontų vadovai, pasak Nordegreno, viliasi, kad demokratiška Rusija reikš Baltijos šalių išgelbėjimą.

Iki to laiko reikia turėti dalį atsivertusių komunistų liaudies frontuose ir parlamentuose, nes kai kada jie galėtų būti savotiškais dvigubais agentais, o geriausiai atveju vesti dialogą ir kalbėti grūvančios centro valdžios kalba, kuri neerzina sužeistos meškos. Kai sovietų dalinės respublikos taps savarankiškomis, tai ir jos, lygiai kaip likusi Rytų Europa, patirs daug griežtesnį atsiojimą negu šiandien.

Kaltės ir atleidimo klausimas retai būna paprastas. Labiausiai nepasitikėti reikia būtent tais, kurie mėgina iš karto sėdėti ant visų kėdžių. Daugelis vidutinio lygio valdžios žmonių Sovietijoje mėgina apsidrausti. Jei stalinistai laimėtų, kai kurie labai greitai sugrįžtų į savo senus vaidmenis. Kaip nuspręsti žmogaus kaltę? Nuo kada galioja senatis Stalino nusikaltimų bendrininkams? Ar pakanka atgailos ir vėlesnių gerų darbų?

Neramiais klausimais pradėjęs savo samprotavimus, švedas publicistas juos baigia kitais panašiais. Veikiausiai ne tik dėl to, kad dorovės klausimai nėra lengvai išsprendžiami. Visų pirma, niekas jų negali spręsti už kitą. Tomui Nordegrenui galima padėkoti už naudingas paskatas.

Lietuva - tai jėga!

Dabartiniai lietuvių tautos ginklai - pasyvus priešinimasis, beldimasis į pasaulio opiniją ir diplomatiją

V. SEMAŠKA

Lietuva — tai jėga... Lietuva — tai jėga! Šitaip Vilniaus parke skandavo jaunimas, sulaukęs Roko maršo dalyvių, apkeliausių visą Lietuvą ir davusių koncertą parke. Stebėdamas šio jaunimo tokių užkrečiantį entuziazmą, susiklausymą ir pavyzdinę laikyseną, žiūrovas susidaro teigiamą nuomonę. Tai buvo 1988 m. Koncertą teko stebėti vaizdažuostėje šiapus Atlanto (JAV).

Lygiai taip pat ir šiandieną, stebint okup. Lietuvoje vykstančius įvykius televizijoje arba skaitant apie tai spaudoje, visos pastangos išsivaduoti iš okupacijos nuteikia stebintį jį įtikinančiai. O metant kritišką žvilgsnį į paskutiniųjų vienerių metų "nervų karą" bei Gandhi ir Martin Luther'io King'o pasyvų pasipriešinimą prieš okupantą, matosi pozityvūsėjimai.

1990 metų didžiulį visos Lietuvos entuziazmą, nors ir užkrečiantį, teko pergyventi su tam tikru nerimu: vadovai ten mažai žinomi, ar pajėgs, be praktikos, be diplomatinio stažo... Prisimenant Maskvos šantažus, melus, didžiulę jos propagandos mašiną, viskas dvarkė Dovydo ir Galijoto dvi-kova.

Atrodė nekaip, kai Maskva pasisakė rašanti konstitucinį priedėlį respublikų "išstojimo" iš sąjungos reikalui. Lietuvoje jau buvo žinoma, jog išstojimo taisyklės bus tokios, kad "išstoti" bus neįmanoma. Betgi Lietuva pati į sąjungą neįstojė, ji buvo okupuota ir įjungta, tai kodėl tas "išstojimas" turėtų ką nors bendro su Lietuva? Ir štai kovą 11 d. Aukščiausioji taryba paskelbė atstatanti Lietuvos nepriklausomybę.

Reikia sutikti, jog tai buvo puikiai išmąstytas ėjimas, gera šachmatinė kombinacija. Žinoma, pasigirdo balsų tiek užsienyje, tiek ir viduje, kurie kaltino pernelyg dideliu skubėjimu. Žvelgiant iš šių dienų perspektyvos, matyti, jog nusigandę buvo tie, kurie nepažino Maskvos arba patikėjo jos saldiežuvavimu. Vilnius žinojo ką daro. Ir kai įvairūs užsienio krepšininkai, sovietologai ir kiti "logai" liūdnei pranašavo, Lietuvos vardas visą pasaulį aplėkė ir minkstančius net sukrėtė... Tada ir

prasidėjo baiminimasis dėl Sov. Sąjungos subyrėjimo.

Kai prislėgtieji Sovietijoje demonstravo ir savo reikalavimus reikšė, kažkieno "šaika" Europą ir net JAV gąsdino. Girdi, revoliucija, lyg didžiulė banga, užlies kraštą. Rašė scenarijus, kuriuose vaizdavo milijonus žmonių, paliekančius Sovietiją ir užplūstančius Europą. Chaosas Europos valstybėse. Girdi, būtinai reikia visokeriopai "pranašų" Gorby remti.

Antras įvykis, kuriuo Vilnius parodė savarankiškumą (1991 m.), tai referendumas savo pasirinkta data. Vėl buvo įrodyta, jog Lietuva nenori jokios sovietinės sąjungos.

Čia norisi paminėti keletą vaizdelių, kurie tiesiogiai liečia propagandinius laimėjimus mūsų siekiams. Televizijos programoje "This Week With David Brinkley" (NBC) 1990 m. per satelitą trumpai buvo apklausiama Lietuvos prezidento pagalbinkas (President's aide) Algimantas Čekuolis. Programai baigiantis, D. Brinkley apibūdino Sov. Sąjungos dydį ir pajėgumą, palygino su Lietuva ir paklausė: "Kodėl rusai turi su jumis (lietuviams-V.S.) tartis?".

A. Čekuolis, šyptelėjęs, lyg nustebejęs, atsakė klausimu: "O kodėl jie neturėtų su mumis tartis?". Visi keturi žurnalistai prapliupo juoku. Ir mudu su žmona gardžiai juokėmės. Šitoks puigšiai kirstukiškas atsakymas smagiai nustebino visus ir simpatijos buvo A. Čekuolio pusėje. Programos vedėjas du kartus pareiškė, jog būtinai A. Čekuolį reikia dar kartą pakviesti pasikalbėjimui.

Minėtasis atvejis slepia ir gilesnę prasmę. Jis patvirtina faktą, jog Lietuvos vyriausybė žino kaip parinkti žmogų jai atstovauti. A. Čekuolio "nėra padėties be išieties" patvirtinimas gali būti taikomas ir paskutinių metų kovos eiga tarp Vilniaus ir Maskvos. Atrodo geriausi krepšininkai, sovietologai yra Lietuvoje, o ne JAV ar kitur esanti profesūra.

Televizijos programoje "Washington Week in Review", dalyvaujant keturiem įvairių laikraščių žurnalistams, 1990 m. gruodžio pabaigoje vedėjas Paul Duke paklausė žurnalista Hendrick'ą Smith'ą, kas jį stipriausiai paveikė 1990 me-

Lietuvos respublikos užsienio reikalų ministeris A. Saudargas (kairėje) kalba demonstracijoje Bonnoje sausio 19 d. Vertėja — A. SMITAS

Nuotr. L. Venckaus

tais? Atsakė: stipriausiai paveikė lietuvių pastangos atgauti nepriklausomybę. Reikia priminti, jog H. Smith'as dažnai lankosi Sovietijoje ir Lietuvoje.

Stebint Sovietijos demonstracijas JAV televizijoje, niekur atrodo, neapsieinama be lietuviškos trispalvės, ar tai būtų Maskvoje, Leningrade ar Ukrainoje. Jeigu ten reikalaujama laisvės, žmogaus teisių ar nepriklausomybės, lietuviai žygiuoja. Taigi jų populiarumas Sov. Sąjungoje yra nemažas.

Rašant šias eilutes, kaip praneša Lietuvos laikraštis "Respublika", lietuviai suaukotą maistą Lietuvoje gabeno streikuojantiems šachtininkams. Ten pat rašoma, kad "vienas iš streikuojančių šachtininkų reikalavimų — netrukdyti Lietuvos Respublikai". Kaip matome, čia vėl pasireiškia samarietiška lietuvių ranka su nemaža doze diplomatinės. Nenuostabu todėl, kad vienas Sov. Sąjungos respublikos pilietis, lankdamasis Floridoje ir sutikęs čia gyvenantį lietuvių kalbėjo: lietuviai esą keldrodžiai ir karžygiai.

Kalbant apie keldrodžius,

RAŠO IŠ VILNIAUS

Lietuvis - Gugio ir Kukio mišinys

Pirmą kartą po šių metų įvykių rašau laišką. (...) Seniai aš tau rašiau apie tai, kaip mes čia gyvename. Tikriausiai tu daug skaitai ir viską smulkiai žinai. (...) Svarbiausia, kad net prasidėjus karui, o karas jau prasidėjo ir plėsis ir plėtoj ir į gylį, gyvenimas nestoją. Jis pasilieka su visomis savo apraishomis, lygiai kaip nestoją gyvenęs su vienu ar dviem dirbtiniais, širdies vožtuvais gyvenimą mylįs žmogus.

Pavasaris. Iš kažkokių dar užsilikusių rezervų upeliu trykšta vilniečių elegancija, pavasarinis pagyvėjimas, pasitempimas. Žmonės užkampiose geria kavą, varinėja pletkelius, dirba įstaigose. Veikia naujos parodos, švarutėliai šaligatviai, čirškia žvirbliai. Vaikučiai valgo spalvotus Pingvinio ledus.

Stebuklinga žmonių ištvermė ir ramybė, nors nėra nakties, kad ko nors neprimuštų ar neperšautų. Po miestą švaistosi desantas ir OMONas (ypatingos paskirties milicijos būriai, — red.). Naktimis jų patruliai girti ir sulaukėję. Užsibuvus svečiuose nežinau ar laimingai sugrįžti į namus. (...) Būtų taip pat, jeigu miestą aplėktų pasitusių šunų ruja. Berbio blogio lizdas juos peni ir remia. Vienintelis mūsų išsigelbėjimas — jų pačių Centro gangrena ir galas. Galinga valstybė grius su didžiuliu triukšmu! Jau dabar Rusijoje sėlina bėdas. Daugelyje vietų be bulvių ir duonos nebėra nieko, o ir tai gali gauti tik iš ryto.

D-te, kad tu žinotume ką teko išgyventi! Prisimenu tą naktį, pabūklų trenksmus, o vėliau greitųjų pagalbį sirenų kauksmą. Vėžė ir vėžė. Pagal tolstainčių autovežimį aimanas sprendėme į kur — į klinikas, į Santariškes, į Raudonąjį kryžių... Žmonės klūpojo ir meldėsi prie gestančių televizorių. Paskutinis kadras — filmavimo kameroje uždegusi plati desantininko lenta ir balsas: "Mes dar gyvi, mes dar laukiamės, nors jie jau čia, jau daužo duris..."

O paskui paryčiui — barikadų statymas. Kailiniuosios damos, apskriti, orūs dėduliai, rimčiausios šeimynos su vaikais ir visokių plauko jaunimėlis — nuo akademinių deimancūkių iki tarpvarčių piliečių, tempė iš statybų armatūrą, lentas, krovė, vertė, nešė kaip rašalas juodą žiemės naktį. Mačiau minias, klūpančias ant gruodo ir purvo — pro Aukščiausiosios tarybos langus buvo aukojamos šv. Mišios. Mačiau nebylių būrelį, mosuojančius savačia kalba rankomis. Jie taip pat buvo ten. Mačiau močiutę žemaite, atvykusią iš Kaišiadorių, kuri prie Aukščiausiosios tarybos atsidėję ginklų — gerai išgalstą

reiktų prisipažinti, kad lietuviai ne kartą yra patys pamėtę kelią dėl takelio, o iš karžygio reikalaujama labai daug, labai... Bet kaip gi kitaip pavadinsime tuos, kurie nuogomis rankomis stojo prieš tankus ir ginkluotus okupanto smogikus, gindami televizijos bokštą Vilniuje?

Grįžtant prie pasyvaus pasipriešinimo, reikia sutikti, jog ne kiekvienas žmogus gali susivaldyti, kai jam spjaunama į veidą, kai jis stumdomas, mušamas, smogikų provokuojamas išsukti fizinį pasipriešinimą, kad galėtų savo auką pribaižti. Ši kančia yra tapusi taip pat savotišku ginklu, tylos ginklu. Lietuvoje vadovaujantieji asmenys sugeba paveikti mases, pabrėždami susiklausymo ir pasyvaus pasipriešinimo svarbą. O vis dėlto sunku atsikratyti minties: kaip ilgai mirtingasis žmogus gali šito keliu eiti?

Politinė bei propagandinė srityse Lietuva įrodė savo sugebėjimus, bet kasdieninis lietuvių gyvenimas yra jau kita medalio pusė. Kada gi, nors pamažu, pradėsime atsikratyti homo sovieticus nomenklaturą, kuri turėtų būti svetima lietuvių charakteriui?

PRANEŠIMAS IŠ LIETUVOS

Medikai prieš Kremliaus siautėjimą

Piketas prie maskvinės partijos būstinės Vilniuje tą dieną, kai lankėsi buvęs JAV prezidentas R. Niksonas

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Kovo 23-ąją (šeštadienį) Katedros aikštėje prie varpinės 18 v. susirinko būrys respublikos medikų protestuoti prieš omono būrių ("juodųjų berečių") veiklą: ne tik prieš sausio 13-osios žudynes, bet ir su laikymus, gąsdinimus, šaudymus.

Baltais chalatais apsvilkiusi kolona su trispalve, šūkalais (gaila, nedidelio, vienpusio žodyno: "kraugeriai", "teroristai", "žudikai", "vampyrai"...), nueina į Savivaldybės aikštę (buv. Černiachovskio) prie Jermalavičiaus, Burokevičiaus (TSKP) partijos rūmų. Kalba greitosios pagalbos gydytojais, dirbę sausio 13-osios naktį, ginekologais, gydytojais deputatai, chirurgai, operavę sužeistuosius. Jie kreipiasi į esančius rūmuose, duodančius įsakymus: "Jūs turbūt nematėte mirstančių žmogaus žvilgsnio. Jūs nežinote, kas yra mirtis. Ateikite, leisim pažūrėti į mirstančio akis". Jie klausia, kas Burokevičiaus motina, jo tėvas, artimieji, prisimena Sniečkaus motina, Vokietijoje pasakiusią istorijon įėjusius žodžius: "Verčiau būčiau pagimdžiusi akmenį". Prisimena dabartinio vietoje stovėjusį seną, klasikinį Vilniaus pastatą — gimnaziją, kurioje vaikai buvo mokomi menų, piešimo. O dabartiniuose rūmuose? Pasakoją apie moterį, reikalavusią lengvatų, nes ji — tėvynės karo dalyvė, ir klausia: ar mes ne kare nuolat, kasdien, ar mūsų nervų ląstelės nealinamos bauginimais, grasinimais?

Žmonės stovi, klausosi. Šviesią pavasario dieną nutraukia gudžios greitosios pagalbos mašinų sirenos — protesto aidas. O iš "ten", iš rūmų taku ateina keliese, ateina "jie". (Ne, ne Burokevičius, ne Jermalavičius...). Ateina su kamera ant peties įrašyti mūsų istori-

jon. Viešpatie, galvoju sau, kaip per tą neilgą laiką pasikeitė, išaugom — įveikėm baimę. Nebėgam, stovim, nė iš vietos, tiem keliem pasipila priekaištai. Matau arčiau į stotingą trisdešimtmetį su melsvos spalvos atvėpusia striuke, juodom susilamdžiusiom kelnėm (kokia pažanga — ne plačiom galife, o siaurais...), nunešiotais, suvars-tomais batais (jam socializmas dar nedavė geresnių...), rudu krepšiu ant peties. Ledinis, stingdantis žvilgsnis (kairės akies vokas užkriūtis) lėtai slenkia nuo vieno krašto iki kito, stori pirštai su nešvariom panagėm spaudžia kamerą. Stovime mes, bet kol kas tebestovi ir "jie".

Tą patį kovo vidurdienį į Vilnių atskrido 37-asis JAV prezidentas R. Niksonas su palyda (bene keturiais vyrais ir viena moterim). Daugybė žmonių, abiejų valstybių vėliavėlių, šūkių (antai ir toks: "P. Niksonai, gelbėk Lietuvą") lydėjo atvykusius nuo pat pirmųjų žingsnių iki parlamento. (R. Niksonas kalbėjosi su V. Landsbergiu akis į akį).

Nuoširdumas, susidomėjimas supo svečią per visą laiką (šeštadienį, sekmadienį), kur tik jis bebūvo. Prie televizijos bokšto, Antakalnio kapuose Niksonas padėjo gėlių, pareiškė užuojautą žuvusiųjų artimiesiems.

Neatsitiktinai R. Dapkutė padėkojo žmonėm, pasakė, kad, aplankęs bene 50 šalių, R. Niksonas prisipažino esąs paveiktas sutikimo, nuoširdumo. Jo žodžiais tarant, Lietuva bus nepriklausoma. "Klausimas yra ne, ar ją gausite, bet kada ir kaip?"

Prisiminusi filmavusį su melsva striuke, pagalvoju — su kokių malonumu jis nešty ant peties ne kamerą... Tai gi, kaip?

 AMERICAN EXPORT-IMPORT INC. Chicago, Ill. 60641, U.S.A.		 Canadian European Export-Import Co. Centrinė (staiga) — 597A Annette St., Toronto, Ont. M6S 2C3 Canada. Tel. (416) 604-4602, FAX (416) 604-7361. 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Canada M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860, FAX (416) 533-4910.	
Siunciame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą Tikra naujiena — niekad nebuvo taip daroma			
• Garantuoti žemiausios kainos, siuntinius pristatome į namus — patikimas, patikrintas patarnavimas. • Visos kainos įskaitomos į persiuntimą, gavėjas nieko nemoka. • Siunciame naujų ar senų drabužių siuntinius, nemažesnius 5 kg ar 12 svarų. • Siunciame maisto siuntinius — reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites. • Persiunciame pinigų — tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui. • Pasiunciame geleis. • Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą (\$121.50 trims mėnesiams). • Parduodame automobilius visoje Rusijoje.			
<i>Esant blogai padėčiai jūsų gimtuose kraštuose, mes mažiname persiuntimo ir patarnavimo kainas JAV, kiek sąlygos leidžia.</i>			
NAUJOVĖ — UŽ ONTARIO RIBŲ SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NEMOKAMAS TEL. 1-800-661-0210 už Ontario ribų. Siųskite į 597A Annette St., Toronto, Ont. M6S 2C3.			
Mūsų patvirtinti prekybininkai			
R&R INTERPOSTMIR CO. 1055 Broadway, Buffalo NY 14212 Tel. (716) 894-9880		PIAST ENTERPRISES LTD. 121 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario M6R 2K9 Tel. (416) 531-8786	
UKRAINIAN GIFT SHOP 11758 Mitchell, Hamtramck MI 48212, Detroit Tel. (313) 892-6563		ARKA LONDON 680 Dundas St. E. Tel. (519) 438-5271	
BOMAR INC. 4754 1/2 W. Belmont Ave. Chicago 60641 (ILL) Tel. (312) 736-3136		BIG WIN CENTER 760 Brant St. Burlington, Ontario Tel. (416) 639-7547	
UNIPOL TRAVEL 8831 49th St., Pinellas Park Florida 34656 Tel. (813) 544-8700		KAZAN TRADING CO. 83 Stanley St. Kitchener, Ont. Tel. (519) 743-7653	
UNIVERSAL TRAVEL 4117 Bee Ridge Rd., Sarasota Florida 34233 Tel. (813) 377-9025		SILESIA CO. 37 Helles Ave., Welland, Ontario Tel. (416) 734-4487	

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

ANKSTYVAS POTVYNIS

Sausio 2 d. iš krantų išsiveržęs Nemunas Šilutės rajone užtvindė nemažai pievų. Vandens lygis Šilutės-Rusnės kelyje buvo pakilęs iki 85 centimetrų. Gyventojus ir maisto gaminius į salą teko vežti traktoriais su priekaba. Nemuno vandens išsiliejimą atnešė prie Uostadvario susiformavusi ledų sangrūda.

LAIDOJO VISA LIETUVA

Sausio tryliktosios naktį sovietų parašitinių aukomis prie Vilniaus radijo ir televizijos bokšto tapo trylika lietuvių. Žuvusiųsios Lietuvos aukščiausioji taryba sausio 15 d. apdovanojo atkurto Vyčio kryžiaus pirmojo laipsnio ordinu, o sausio 16 d. juos laidojo visa Lietuva. Vilniaus Antakalnio kapinės priglaudė devynias didvyriais tapusias sovietinio teroro aukas — Loreta Asanavičiūtę, Darių Gerbutavičių, Virginijų Druskį, Rolandą Jankauską, Algimantą Kavoliuką, Apolinarą Povilaitį, Vidą Maciulevičių, Igną Šimulionį ir Vytautą Vaitkų. Jų kapus papuošė tautodailininko Ipolito Užkurnio su Petru Ašmega, Zigmą Daugėla ir Ričardu Sriubiškiu per vieną parą sukurtas didingas medinis kryžius. Gedulines Mišias senojos Vilniaus arkikatedroje koncertavo Vilniaus arkiv. Julijonas Steponavičius, Panevėžio vyskupijos apaštališkasis administratorius vysk. Juozas Preikšas ir Kasiadorių arkivyskupijos apaštališkasis administratorius vysk. Juozas Matulaitis. Paguodos žodį tarė Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkiv. Chrizostomas. Po Mišių įvykusiame mitingė kalbėjo Lietuvos ministras pirm. Gediminas Vagnorius ir poetas Justinas Marcinkevičius. Daug vilniečių žuvusiųsios buvo applanke pašarvotus Vilniaus sporto rūmuose. Laidotuves dalyvavo Vilniun atvykę Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados ir Švedijos konsulai. Laidotuvių procesijon taipgi įsijungė Armėnijos, Azerbaidžano, Estijos, Gruzijos, Gudijos, Latvijos, Moldavijos, Rusijos federacijos, Ukrainos, Lenkijos ir parašitinių atsiuntusios Sovietų Sąjungos atstovai. Antakalnio kapinėse kalbėjo Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytauto Landsbergio pavaduotojas Česlovas Stankevičius ir Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. Sigitas Tamkevičius. Laidojimo apeigas atliko vysk. Juozas Matulaitis.

KETVERIOS LAIDOTUVĖS

Visos Lietuvos įsijungė į laidotuves sustiprino keturios kitur palaidotos sovietų parašitinių aukos: Titas Masiulis — Kaune, Rimantas Juknevičius — Marijampolėje, Alvydas Kanapinskas — Kėdainiuose ir Alvydas Matulka — Rokiškyje. Dešimtytūkstančių kauniečių applanke Vytauto Didžiojo karo muziejuje pašarvotą T. Masiulį. Jam ir visiems žuvusiems skirtas gedulines Mišias muziejaus sodelyje atnaušino kardinolas Vincentas Sladkevičius. Vilniuje žuvs kauniečiai T. Masiulis palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Marijampolietis su F. Juknevičiumi atsisveikino

jį vėl priglaudusiojo šeštojo vidurinės mokykloje, iš kurios buvo išvykęs studijuoti Kauno technologijos institute. Mirė ligoninėje, sunkiai sužeistas prie Vilniaus radijo ir televizijos bokšto. Velionis į kapines buvo palydėtas iš Marijampolės bažnyčios po vysk. J. Žemaičio atnaušintų gedulinių Mišių. Kėdainių Kauno gatvės kapinės priglaudė A. Kanapinską, skambant Šv. Jurgio bažnyčios varpams, laidotuvių procesijon įsijungus didžiulei miniai kėdainiečių. Rokiškietis A. Matulka, pakirstas jį ištikusio infarkto prie Vilniaus radijo ir televizijos bokšto, buvo pašarvotas Bajorų kaime. Užuojautes telegramą artimiesiems atsiuntė Lietuvos demokratinės darbo partijos pirm. Algirdas Brazauskas, į laidotuves buvo atvykęs Lietuvos aukščiausiosios tarybos atstovų.

NAUJI GATVIŲ VARDAI

Vilniaus miesto tarybos prezidiumas, jamžindamas sausio 13 d. sovietų parašitinių prie televizijos bokšto nužudytų lietuvių atminimą, sovietus primenantį Kosmonautų prospektą pavadino Laisvės prospektu. Kompartijos veikėjos Onos Sukackienės gatvė buvo pavadinta Mykolo Paco gatve, naujoji Vilniaus gatvė nuo Laisvės prospektu iki Gariūnų tilto — Oslo gatve, o jos tęsinys nuo Gariūnų tilto iki Kauno plento — Gariūnų gatve.

"BOEING-727" VILNIUJE

Vilniaus orauostyje vasario 17 d. pirmą kartą nusileido transportinis amerikiečių "Boeing-727" lėktuvas, priklausantis "AmeriJet International" bendrovei. Tuo lėktuvu "AmeriCares" labdaros organizacija atgabeno amerikiečių dovaną lietuviams — 18 tonų medikamentų, kurių vertė yra trys milijonai dolerių. Šios siuntos laukė iš Čekoslovakijos Vilniun anksčiau atvykęs "AmeriCares" programos direktorius Arthuras Ty de Cordova, turėjęs suorganizuoti siuntos priėmimą ir prižiūrėti dovanos paskirstymą. Iš "Boeing-727" lėktuvo išlipa su dovanais atskridusiųjų organizatorių ir žurnalistų delegacija. Tarp jų buvo ir lietuvaite gydytoja Daiva Bajorūnaitė, po 20 metų vėl aplankiusi tėvų žemę. Amerikiečių delegaciją parlamentuose priėmė Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis ir pokalbinį įsijungęs sveikatos apsaugos ministras J. Olekas. Amerikiečiai papasakojo, kaip kilo sumanymas Vilniun atskraidinti Lietuvai reikalingų medikamentų siuntą. Pokalbyje buvo prisiminti 1933 m. Atlantą perskridę lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas. Dabar beveik tokio pat ilgio skrydį Vilniun moderniu "Boeing-727" lėktuvu atliko amerikietis jo kapitonas Peter Steele su dovanomis Lietuvai. Amerikiečiai stebėjosi, kad lėktuvą Vilniaus orauostyje iškrovė medicinos fakulteto studentai. Sovietų Sąjungoje jį iškraudavo kareiviai. Amerikiečiai Vilniuje viešėjo dvykla valandų. Jiems buvo sudaryta proga susipažinti su Vilniaus ligoninėmis.

V. Kst.

Žuvusių tautos didvyrių laidotuvės Vilniuje sausio 16 d.

Rimanto Jankausko nuotraukos "Tiesoje"

Užgeso Brazilijoje

A. a. inžinierius-architektas ALGIRDAS MOŠINSKIS, gimęs Vilniuje, po odisejiškų pergyvenimų baigė savo dienas Sao Paulo mieste

H. DIDŽIULYTĖ-MOŠINSKIENĖ

Velionis, įpusėjęs devintą dešimtmetį, grįžęs iš ligoninės šeimos globon, nesitėkėjo greitų laidotuvių. Liga nepagydoma — buvo paralyžuotas inkstų veikimas. Drastiškos priemonės jo 86 metų amžiuje nebuvo įmanomos. Jo tyli, bet labai varginanti agonija trukė penkis savaites. Organizmas, nepriimdamas jokio maisto, palaengva silpnėjo ir geso. Labai norėjo miegoti. Kai prašydavom atsimerti, pažūrėti, pasidžiaugti lankančiais vaikaičiais, — nusišypsodavo ir sakydavo: "Aš jus visus matau, nors esu užsimėrkęs". Kai matydavau jį žiūrintį į lubas ir kažką šnabzdantį, sakydavo: "Netrukdyk, Halinka, aš matau tiek daug skraidančių paukščių. Jie tokie gražūs, lengvi". O kai jis užsimėrkėdavo, tardavau: "Manęs tati nenori matyti?" Atsakydavo: "Aš užsimėrkęs visada tave matau. Man taip sunku atsimerti; bijau, kad paukščiai, ypač tie juodieji, neišskopūt man akių..."

Velionis visą savo gyvenimą ilgėjosi kažkokio nuostabaus grožio pasaulio, labai mėgo poeziją, muziką. Daug kentėjęs pagaliau iškeliauvė, sekdamas anuos paukščių, į tą pasaulį, kurin ruošėsi savo žemiškuoju gyvenimu, kuriame ir aš dalyvavau 54 metus.

A. a. Algirdas Mošinskis, tėvo Vytauto Mošinskio ir motinos Celinios Petkevičiūtės sūnus, gimė Vilniuje 1905 m. gegužės 16 d., užgeso Viešpatyje 1991 m. vasario 7 d., 9 v. v. šeimos aplinkoje Brazilijoje.

Jo vaikystės atsiminimai yra nuostabiai įdomūs, nes tėvai dalyvavo dideliame sąjūdyje Petrapilyje, bendravo su ten gyvenančiais studentais. Nuo pat vaikystės pasižymėjo pastabumu ir atmintimi. Ją išlaikė iki gyvenimo pabaigos, turėjo labai daug atsiminimų, ypač iš I D. karo. Šeima buvo pasitraukusi į Ukrainą ir gyveno Charkove. Ukrainos prisiminimai išliko labai šviesūs, o Didžiosios 1917 m. revoliucijos, išgyventos Petrapilyje, labai neįjaukūs. Nežiūrint visų tų perversmų, tėvai stengėsi duoti abiem sūnūm — Algirdui ir Vytautui (mirė Floridoje 1989 m.) kuo geresnį išauklė-

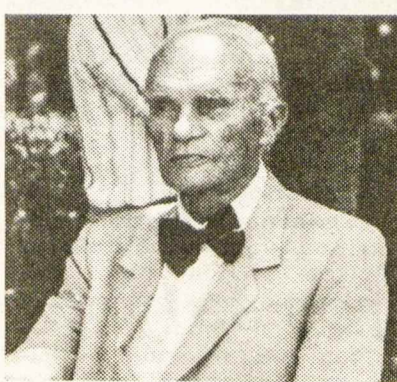
jimą ir mokslą. Abudu dirbdami, tėvas (jau inžinieriaus diplomą gavęs) ir motina (baigusi Šv. Katarinos pedagoginį institutą), sudarė savo vaikams galimybę per vad. "bonas" išmokyti prancūzų ir kitas kalbas, o mokykloje carinėje Rusijoje jie turėjo stiprų pagrindą.

Revoliucijos metu 1917 m. teko inž. Vytautui Mošinskiui-tėvui, pažinti Leniną ir kitus šulius, siekiant Lietuvos nepriklausomybės. Tai gal būtų patys įdomiausi jauno vyruko prisiminimų epizodai, kurių, deja, kol kas vartomuose rankraščiuose dar nesu suradusi. Bet jis juos taip mokedavo pasakoti, kad klausytojams net "ausys linkdavo".

Lietuvai atgavus nepriklausomos valstybės statusą, Mošinskiai sugrįžo 1922 m. į tėvynę. Sūnus baigė Kaune vokiečių gimnaziją. Tėvas jiems sudarė sąlygas studijuoti užsienyje, nes vienintelis Kauno universitetas anais laikais atrodė per silpnas bet kokiai rimtesnei specialybei. Algirdas pasirinko Prancūzijos Sorboną. Ten jis studijavo meno istoriją, literatūrą, susipažino su daugeliu labai įdomių rusų emigrantų A. A. Veros Sotinovaitės dėka. Pažinojo filosofus Berdiajevą ir Solovjovą, didelį meno mėgėją Eugenijų Zareckį ir kt. intelektualus. Tai buvo patys įspūdingiausi jauno žmogaus brandos metai. Tada subrendo visa jaunuolio pasaulėžiūra ir sugebėjimas gilintis į esmines pasaulio problemas.

1930 m. įstojęs į Berlyno aukštąją technikos akademiją. Ten jam teko susidurti su visiškai priešingomis vyraujančiomis idėjomis.

I Lietuvą grįžo 1934 m. su inžinieriaus architekto diplomu. Nėlengva buvo prapti, ypač įsigalėjus "tautinės aplinkos" gynėjams. Tada buvo labai kritikuojami visi, kurie savo laiką nedalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kovose. Algirdas nesiveržė į pirmūnus nei savo mokslu, nei savo žinių bagažu. Išlaikęs visus reikalingus "egzaminus", įstojo kukliu valdininku susisiekimo ministerijon, kurios direktoriumi buvo min. Stanišauskis. Vėliau perėjo į Raud. kryžiaus ligoninių ir sanatorių projektavimo sky-

A. a. inž. ALGIRDAS MOŠINSKIS

rių. Ypač jam buvo įdomu susipažinti su senosios Lietuvos architektūra. Tą domesį jis išpuosėlėjo, keliaudamas po Europą atostogų metu, rinkdamas žemėlapius, tautų judėjimo liudytojus.

Savo geriausio draugo A. A. Mikalojaus Vorobjovo dėka jis pradėjo domėtis Lietuvos baroko stiliumi, kuris ryškiausiai savitu veidu yra išlikęs Vilniaus ir pavienėse provincijos šventovėse, pilyse ir dvaryčiuose. Tais klausimais jis rašė "Naujojoje romuvėje" straipsnius ir turėjo nemažai ginčų su provincijų architektais.

Karo metai mūsų šeimai buvo labai sunkūs, bet jo dėka išliko me visi drauge — net ir senutė motina atsivežė į Braziliją. Čia vėl teko jam keisti savo specialybę — pereiti į cheminę sritį. Tam jis turėjo pakankamai energijos ir drąsos.

Algirdas Mošinskis buvo pirmasis plastmasės fabrikelio steigėjas Rio de Janeiro mieste 1949 m. Amžiaus ir visokių pergyvenimų slėgiams, jis vis dar nerimo, kol gavo vietą "Salvay" belgų bendrovėje. Ten išsitaravo pensiją, kurio pasitraukė 1969 m.

Pensininko gyvenimas buvo neįdomus, tad surado kitą darbą — įsigijo geroką žemės plotą ir panoro gamta pasidžiaugti. Visus vaikus leido į mokslo. Dukros iškėlo, sūnus vedė, subrendo jau ir vaikaičiai, bet jis vis dar norėjo kažko daugiau. Visomis jėgomis atsigrėžė į gimtojo krašto Vilnių Lietuvoje. Jis bus prisimintas gal labai svetimos kartos kaip žmogus, kuris atidavė savo paskutinį atodūsi Marijos žemei.

Palaidotas 1991 m. vasario 8 d. S. Paulo Getsemani kapinėse. Liko našlė Halina, dvi dukros su šeimos, sūnus su šeima JAV-ėse ir jauniasias sūnus namuose, vaikaičiai ir provaikaičiai.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Putnamo apylinkė turi tik 95 narius, kurių didžioji dalis gyvena Palaimintojo Matalaio senelių namuose. Jų ribota veikla buvo aptarta metiniame narių susirinkime vasario 3 d. Posėdyje pasidžiaugta Vasario 16 ir Motinos dienos minėjimais, dalyvavimu visuose Nekaltai Pr. Marijos vienuolyno seselių renginiuose. LB Putnamo apylinkė turi ir finansiškai remia šeštadieninę "Atgimimo" mokyklą. Naujon valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė: pirm. A. Lipčienė, vicepirm. R. Taunie, sekr. dr. J. Kriauciūnas, išd. J. Bružas, ryšininkas J. Rygelis ir jam angliškame susirašinėjime talkinantis dr. B. Apshaga.

XXVII JAV lietuvių fondo narių suvažiavimas

kovos 23 d. įvyko Čikagoje, žemutinėje Jaunimo centro salėje. Pagrindinis suvažiavusiųjų dėmesys teko įstatų keturiasdešimtojo paragrafo pakeitimui, kad būtų galima Lietuvai paskirti milijoną dolerių iš fondo pagrindinio kapitalo, kuris dabar jau yra pasiekęs \$5.179.400. Pakeitimas buvo priimtas 9.504:01 balsų santykiu. Seniau tas paragrafas buvo numatęs tik JAV lietuvių fondo ir jo kapitalo likvidavimą, o dabar leis fondo turto ar jo dalies perdavimą be likvidacijos. To perdudamo turto reikalingam specialiam JAV lietuvių fondo narių suvažiavime liepos 27 d. reikės išrinkti patikėtinių tarybą. Jos pareigos galėtų būti perduotos ir dabartiniam garbės komitetui, kurį sudaro šeši buvusieji fondo tarybos pirmininkai — dr. Antanas Razma, dr. Gediminas Balukas, dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Jonas Valaitis, Stasys Baras ir Povilas Kilius. Specialus suvažiavimas taipgi turės nustatyti Lietuvai perdudamą kapitalo sumą. XXVIII-jo suvažiavimo dalyviai taipgi nutarė narius į JAV lietuvių fondą įrašyti du žymiausius tautiečius — Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. Vytauto Landsbergį ir kardinolą Vincentą Sladkevičių. Jų įnašams buvo surinkta po \$500. Lietuvių fondo tarybon buvo išrinkti: A. Ostis — 9.292 balsais, A. Razma — 8.776, D. Kojelytė — 8.449, G. Balukas — 8.161, V. Momkus — 7.132, J. Valaitis — 5.327. Kandidatais liko J. Račkauskas ir J. Velickas, o kontrolės komisijon išrinkti L. Žlobienė, P. Končius ir V. Juška. Aptarus kitus fondo reikalus, XXVIII-sis narių suvažiavimas baigtas jų sugiedotu Lietuvos himnu.

Prancūzija

Filmų festivalyje Roueno mieste kovo 13-24 d. dalyvavo 12 lietuvių su 17 vaidybių ir dokumentinių filmų. Festivalio atidaryman garbės svečiu buvo pakviestas Lietuvos kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys. Paryžiuje jis buvo priimtas aukštųjų valdžios pareigūnų.

Lietuvos lenkų sąjungos pirm. J. Sienkiewicz kovo 12 d. Paryžiaus lenkų bibliotekoje skaitė paskaitą apie lenkų buklę Lietuvoje. Kalbėjo labai objektyviai, remdamasis faktais, kuriuos gerai žino, nes yra laikraščio "Magazyn Wilenski" redaktorius Vilniuje.

Lenkija

Klaipėdiečių vyrų grupė "Uostamiesčio muzikantai" su savo vadovu B. Mūru 1990 m. lapkričio 21-23 d. d. aplankė Seinų ir Punsko krašto lietuvių. Svečių etnografinio pobūdžio koncertai buvo surengti Krasnagrudos, Vidugirio, Navininkų, Pristavonių, Vaitakiemio, Punsko ir Krasnavo mokyklose jų mokiniams.

Punsko gimnazijos krepšinininkai ir tinklininkai savo jėgas 1990 m. gruodžio 4-6 d. išbandė su Punskan atvykusiais Lazdijų vidurinės mokyklos krepšinininkais ir tinklininkais. Abejos rungtynes laimėjo punskiečiai. Antrasis sportinių jėgų išbandymas gruodžio 13-14 d. įvyko Lazdijuose, ten nvykus Punsko gimnazijos atstovams. Šį kartą krepšinio rungtynes laimėjo Lazdijų vidurinės mokyklos sportininkai. Tinklinio rungtynių teko atsisakyti, lazdijiečiams neįstengus sudaryti komandos.

Melburno lietuvių draugijos komitetas rūpinosi Lietuvių sodybos įsigijimu pensijon išėjusiems tautiečiams. Tokias sodybas jau turi Sidnio ir Adelaidės lietuviai. Melburniečių suvelint pastangos buvo nesėkmingos. Mat gerokai pabrango žemė,

Australija

Užgavėnių popietę Lietuvių namuose Sidnyje vasario 10 d. surengė Lietuvių moterų socialinės globos draugija. Po sekmadienio Mišių popietėn susirinko gausus būrys tautiečių. Programai vadovavo M. Reisgienė. Dalyvių su lietuviškų Užgavėnių senaisiais ir dabartiniais papročiais Lietuvoje supažindino J. Masiokienė. Vaisės buvo paruošusios draugijos narės. Ypač didelės paklauskos susilaukė M. Bukevičienės, O. Kapocienės ir J. Traškienės pagaminti skanūs vėdarai.

Melburno lietuvių draugijos komitetas rūpinosi Lietuvių sodybos įsigijimu pensijon išėjusiems tautiečiams. Tokias sodybas jau turi Sidnio ir Adelaidės lietuviai. Melburniečių suvelint pastangos buvo nesėkmingos. Mat gerokai pabrango žemė,

Dantų gydytojas
Dr. Robert Wardrope, D.D.S.
 Westcliffe Mall, Hamilton, Ontario
 Telefonas 575-3611
 Priimama dantų drauda. Nuolaida pensininkams.

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
 (Windermere — Bloor kampas)
 Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Vilniaus tautinių "VINGIS" šokių ansamblio

KONCERTAS ŠOKIAI

įvyks gegužės 4, šeštadienį, 6.30 valandą vakaro,
 Hamiltono Jaunimo centre, 48 Dundurn St. N.
 Rengėjai — "Gyvataras" ir KLB apylinkės valdyba

HAMILTON TRAVEL BUREAU
 764 Barton St. E., Hamilton, Ont.
 Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai riša knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
 (Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
 Tel. 383-9026
 154 Darlington Dr.
 Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki...	7.5%
santaukas	6%
kasd. pal. taupymo s-ta	5.5%
90 dienų indėlius	9%
1 m. term. indėlius	9.5%
1 m. term. ind. mėn. pal.	9%
3 m. term. indėlius	9.5%
RRSP ir RRIF (pensijos)	7%
RRSP ir RRIF 1 m.	9.5%
RRSP ind. 3 m.	9.5%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	15%
nekiln. turto pask. 1 m.	11%
nekiln. turto pask. 3 m.	11.75%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santuopų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

YONGE MEMORIALS LTD.
 2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
 Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
 Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTU PAMINKLŲ BENDROVĖ

Lietuvos ministeris pirmininkas G. Vagnorius balandžio 18 d. aplankė Hamiltono lietuvių. Jaunimo centro salėje pirmoje eilėje iš kairės: KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirm. R. Bagdonaitė-Chiarelli, ministeris pirmininkas G. Vagnorius, Lietuvos aukščiausiosios tarybos narys E. Klumbys, gen. konsulas H. Lapas, KLB valdybos pirm. J. Kristolaitis

Džiugina išeivijos ryžtas padėti Lietuvai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ferencijas patekti kokių nors praktiškai galimų statusų, pvz. stebėtoja. Sovietų Sąjungoje kol kas nėra nei demokratijos, nei laisvos rinkos. Jau dveji treji metai ten kalbama apie laisvą rinką, bet kol kas kalbomis ir pasilieka. Lietuvoje demokratijos procesas jau toli pažengęs, o per pastaruosius metus paruošta daug studijų ir planų laisvajai rinkai. Juos galima pradėti vykdyti.

Taigi tokio banko paskolos turėtų būti galimos Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Pabaltijys galėtų būti modelis tų ekonominių principų įgyvendinimo ir kitoms Sovietų sąjungos respublikoms.

J.V. Danys

Pas Ontario premjerą

Lietuvos min. pirm. G. Vagnorius, lankydamasis Toronte, susitiko su daugeliu ekonominio gyvenimo vadovų, politikų ir spaudos atstovų. Vienur jis rado gana daug palankumo Lietuvai, kitur – mažai. Bene daugiausia palankumo jis patyrė pas Ontario premjerą Bob Rae, kuris pats yra lankęsis Lietuvoje ir gerai supranta jos politinę bei ekonominę būklę. Jis tarėsi su G. Vagnoriumi privačiame pokalbyje ir dar suruošė jam platesnį pobūdžio priėmimą "Sutton Place" viešbutyje, kuriame dalyvavo visa eilė verslo, prekybos, pramonės, finansų atstovų kanadiečių ir keliolika lietuvių.

Baigiant vaišes, premjeras Bob Rae pasakė kalbą sveikindamas Svečią bei jo palydovus, primindamas savo vienašę Lietuvioje renkant aukščiau-

siąją tarybą. Pabrėžė Ontario provincijos norą padėti Lietuvai ekonominėje srityje ir pranešė, kad kai kurie Ontario atstovai netrukus lankysis Lietuvoje. Kalbos pabaigoje jis priminė, kad jo žmonos motina yra gimusi Lietuvoje, Židikų vietovėje, kuri esanti netoli G. Vagnoriaus gimtinės.

Padėkos žodį tarė G. Vagnorius, pasidžiaugdamas Ontario palankumu Lietuvai ir pasigėrėdamas Kanados lietuvių veikla, kurią savo kalboje gražiai vertino ir premjeras B. Rae. Svečias sakėsi susipažinęs su Ontario provincija iš knygos, kurias buvo gavęs iš šios provincijos atsilankiusių tautiečių.

Abiem ministeriam labai sklandžiai vertėjavo R. Murmokaitė, viena iš Lietuvos min. pirmininko palydovių.

Ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius Toronte

Kiekvieną kartą, kai tik mas aplanko kuris nors Lietuvos valdžios pareigūnas, sujuda lietuviškoji visuomenė. Nors informacijos netrūksta, tačiau tokių svečių atvykimas kažkaip lyg priartina nepriklausomybės siekių problemas, iš naujo uždegia išeivijos ryžtą stengtis padėti atsikeliančiai tėvynei.

Naujojo Lietuvos ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus viešnagė Toronte lietuvių vėl subūrė dviejuose platuses apimties renginiuose.

Svečio garbei, vajaus naudai

Pagalbos Lietuvai vajaus komitetas, vadovaujamas V. Biretos, balandžio 19 d. Prisikė-

limo didžiojoje salėje suorganizavo vadinamąjį vyno-sūrio vakarą, į kurį suvažiavo per pusantro šimto asmenų, sumokėjusių po \$35 ir tuo papildžiusių vajaus išdą. Į skoningai K. Manglico ir talkininkų išdėkurotą salę apie 7 v.v. rinkosi tautiečiai, šnekučia-vosi ir laukė atvykstančio min. pirm. G. Vagnoriaus, turėjusio prieš šį priėmimą dar ir kitų pasimatymų – su laikraščių korespondentais bei valdžios žmonėmis. Kiek po aštuntos svečias su palyda, Lietuvos gen. konsulu H. Lapu ir poniu, KLB visuomeninės veiklos k-to pirm. Gabija Petrauskiene ir kitais veikėjais atėjo į salę, sutiktas ilgais plojimais, atitinkama pagarba ir džiaugsmu.

Kiti svečiai

Vakaro programai vadovavusi Dainora Juozapavičiūtė lietuvių ir anglų kalba pasveikino min. pirmininką ir pristatė žymesnius pobūvio dalyvius. Pasirodė: miesto tarybos nariai B. Boytchuk, T. O'Donohue ir poniu, Ch. Korwin-Kuczynski; Ontario parlamentarai J. Sola, S. Cureat, stebėjęs 1990 m. rinkimus Lietuvoje; buvęs parlamento narys D. Fleet, taipgi rinkimų stebėtojas, ir poniu; Ontario pilietybės ministrė Elaine Ziemba, jos pavaduotojas Europos reikalams J. Deutsch ir Edna Rigby; aukšti Ontario Hydro pareigūnai J. Stephenson ir Niitenberg. Pasitenkinimas jų visų dalyvavimu išreikštas nuosirdžiais plojimais. Taipgi pristatyti buvo iš Lietuvos kartu su min.

pirm. atvykę palydovai bei šio renginio organizatorius V. Bireta, pakviestas tarti žodį.

Netoli milijono

Pabrėždamas džiaugsmą, jis pasveikino svečią, šiuo sunkiu Lietuvai laikui išpareigojusį vadovauti vyriausybei. Kiek ir kur įmanoma, išeivija stengiasi padėti nepriklausomybės įgyvendinimui. Paminėjęs svarbesnius įnašus, pranešė, kad jau surinkta \$800.000 ir netrukus būsiąs pasiektas užsibrėžtas tikslas – milijonas dolerių Lietuvai. Žinia sutikta entuziastingai – kiekvienas galėjo jausti konkrečiai prisidėjęs prie pagalbos. Neprisidėjusiems dar lieka gera proga įsijungti ir reikmingų pagalbinių eiles.

"Mes su jumis"

Pakviesta kalbėti Ontario pilietybės ministrė Elaine Ziemba pasveikino svečią premjero Bob Rae vardu, priminė parlamentarių dalyvavimą Lietuvos gyventojų apklausoje ir rūpestį teikti Lietuvai tiesioginę pagalbą. "Mes su jumis", – baigė savo žodį ir ministrui pirmininkui G. Vagnoriui įteikė voka, rodantį konkretų solidarumą.

Pasinaudojusi proga, Rūta Girdauskaitė, KLB valdybos humanitarinės pagalbos k-to pirmininkė, padėkojo Toronto miestui už gautą paramą, ruošiant pagalbos siuntinius. KLB valdybos pirm. J. Kristolaitis pasveikino Lietuvos min. pirmininką, pabrėžė bendruomenės išpareigojimus bei uždavinius ir keliais sakiniais jį pristatė.

Maskva dar nesiryžta

Lietuvos min. pirm. Gediminas Vagnorius dėkojo už gražų priėmimą, paramą ir pagalbą. Lietuvos stiprybė esanti tai, kad žmonės žino ko siekia ir ko nori. Maskva dar vis nesiryžtanti atitaisyti 1940 metais padarytos klaidos. Dėl stokos iš Lietuvos gaunamos tiesioginės informacijos vakariečių vadovai pokalbiuose nustumba, išgirde, kad lietuviai jau patys tvarko savo krašto ūkį ir verslus bei daug dalykų kontroliuoja. Išeivijos lietuviai esą šviesūs ir geri patriotai, naudingi būty Lietuvoje. Nesą optimistas, kad Vakarai išspręstų Lietuvos problemas. Tai turėsianti padaryti pati Lietuva. Padėkojo už tekiama milijoną ir palinkėjo visiems sėkmės.

Tradicinės dainos "Ilgiausių metų" linkėjimais baigta nepilną valandą trukusi pro-

grama, po kurios buvo vaišin-tasi vynu, kava ir V. Šiaučiulienės virtuvės paruoštais gausiais, sočiais šaltais ir šaltai užkandžiais, nešiojamais jaunimo. Visiems buvo pakankamai laiko laisvai pabendrauti, susipažinti su svečiais ir pasikalbėti.

Visur daug lietuvių

Min. pirm. Gediminas Vagnorius iškilmingai buvo priimtas Hamiltono miesto rotušėje ir pasimatė su gausiai susirinkusiais apylinkės lietuviiais; šeštadienį, balandžio 20, aplankė Maironio mokyklą, ir kiek laikas leido, susipažino su Londono nedidele, bet jūria bendruomene. Sekmadienis, balandžio 21-oji, buvo skirta plačiam Toronto lietuvių visuomenei. Svečiai ir jo palydai dalyvaujant, pradėta su Mišiomis Lietuvos kankinių šventovė. Mišias atnašavo prel. dr. P. Gaida, pamokslą pasakė klebonas kun. J. Staškus. Giedojo "Gintaro" ansamblio dainos grupė ir parapijos choras.

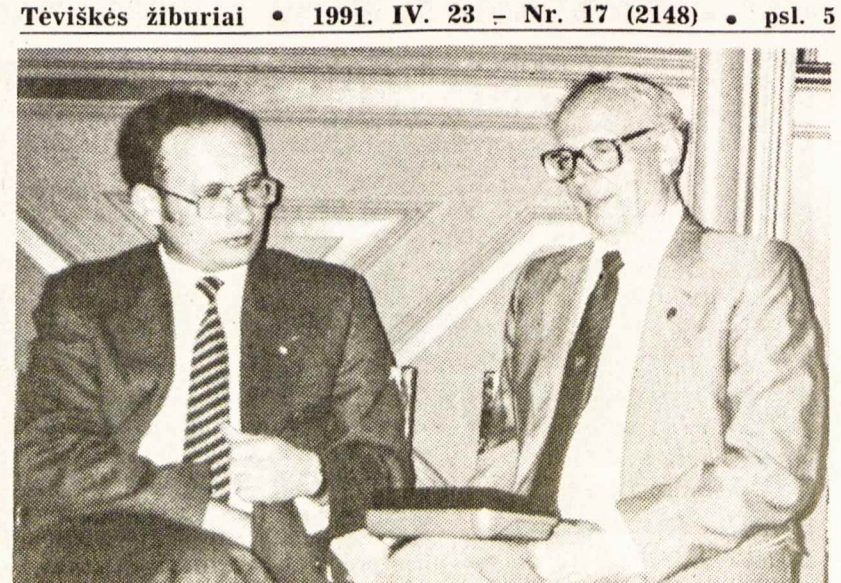
Iškilmingą ministerio pirmininko priėmimą didžiojoje Anapilio salėje 1 v.p.p. surengė KLB valdybos kultūrinė komisija, vadovaujama Irenos Ross. Tautiečių pripildyta erdvi salė ir užimtos vietos balkonuose rodė, kad susidomėjimas iškilme didelis. Ir nenustabu – visi norėjo pamatyti ir išgirsti naująjį Lietuvos min. pirmininką.

Vėliavos ir dovanos

Šauliui V. Pečiuliui vadovaujant, Kanados, Lietuvos, Islandijos ir organizacijų vėliavų įnešimas iškart padvėlė iškilmingumui. Prieš sceną išsiriškavo jaunimo organizacijų atstovai, sudarę įspūdingą, Lietuvos ateitį simbolizojančią garbės sargybą. Pasirodžius min. pirm. G. Vagnoriui, atlydėtam gausaus palydovų būrelio, publika atsistojusi plojo ir skandavo Lie-tu-va. Svečias ir KLB pirm. J. Kristolaitis užlipo scenon. Sugiedoti Kanados ir Lietuvos himnai. Sveikinimą tarė KLB pirmininkas: vienybė, kuri jungia išeiviją su tautos kamieniu, išvesianti Lietuvą į laisvę. Berniukas ir mergaitė atnešė gėlių ir juostą, kuria tuoj pat buvo apjuostos garbingasis svečias.

Šilti burmistrės žodžiai

Sveikinti pakviesta Mississaugos miesto burmistrė Hazel McCallion. Pasidžiaugusi čionykšte lietuvių veikla ir gražiu susiorganizavimu, kurį apjungianti Anapilio sodyba, ne-

Lietuvos ministeris pirmininkas GEDIMINAS VAGNORIUS (kairėje) Otavos KLB apylinkės suorganizuotame priėmime kalbasi su JUOZU DANIU, "TŽ" ir "Margučio" radio Čikagoje bendradarbiu

vengdama humoro, pastebėjo, kad Lietuva pasirinkusi jauną ir gražų ministerį pirmininką ir pridūrė, kad ir Kanada galėtų taip padaryti. Palinkėjusi Lietuvai laisvės, išreikšusi nepriklausomybės įgyvendinimo viltį, min. pirm. G. Vagnoriui įteikė suvenyrinę dovanėlę, už kurią karštais plojimais padėkojo ir visi žiūrovai, nes tai juk visų lietuvių įvertinimas. Po burmistrės sveikinimo Lietuvos gen. konsulas H. Lapas, pabrėždamas sutelktinių ir bendrų pastangų reikšmę politinėje darbuotėje. Tai patvirtinanti Islandija.

Jėga tautos neįveiks

Tautiniais drabužiais pasipušuši Toronto "Gintaro" ansamblio dainos ir liaudies instrumentų grupė atliko trumpą tėvynę primenančių sąskambių pasirodymą, labai tikusį įvadų į ministerio pirmininko pranešimą.

Renginio vadovė Irena Ross pristatė min. pirm. Gediminą Vagnorių, paminėdama jo inžinieriaus – ekonomisto mokslinę darbuotę, ir Lietuvos aukščiausiosios tarybos deputatą E. Klumbį, šioje kelionėje lydintį ministerį pirmininką. Abu buvę parlamento rūmuose sausio 13 žudynių naktį.

Min. pirm. G. Vagnorius pusvalandžio kalboje pareiškė, kad demokratinio kelio, pradėto dar nepr. Lietuvoje, tąsą lemiąs laikas, kad Rytuose ir Vakaruose nevienodai žiūrima į savarankiškus darbus, vykdomus Lietuvoje, kurios klausimas esąs tarptautinis, ne Sovietų Sąjungos vidaus, kaip Maskva vis kartojanti. Palengva jau ir Vakaruose kryptama į tiesos ir fakto pripažinimą, kad Baltijos valstybių problemas esančios Europos problemos. Su tvarkymusi atsistatancioje valsty-

bėje esą negalima laukti. Vis svarstomi ir priimami nauji įstatymai. Pats paskutinis vyriausybės darbas – tai privatizavimo eigos nuostatai. Neįgyvendinus naujųjų potvarkių, nesą galima naikinti senųjų. Naujoji ekonomika pareikalausianti konkurencijos. Pabrėžęs Lietuvos gyventojų pasirinktą kelią, pareiškė esą nerimta tikėti, kad jėga galima būtų įveikti tautą. Kalbėtojas padėkojo KL bendruomenei už paramą ir pakvietimą Kanadon, perskaitė Lietuvos vyriausybės padėką ir ją įteikė KLB pirm. J. Kristolaičiui.

Pabaigai sudainuota tradicinė "Lietuva brangi", išneštos vėliavos ir nuosirdžiais plojimais išlydėti svečiai. Likę gretimoje parodų salėje vaišinosi Anapilio moterų būrelio paruošta kava, pyragais, dalinosi įspūdžiais ir sumanymais. Ministeris pirmininkas G. Vagnorius su palyda išvyko į orauostį skrydžiui į Kalgari ir Edmontoną. Po trumpos viešnagės Kanados vakaruose turėjo dar šiek tiek laiko pasimatyti ir su tautiečiais Montrealyje, iš kur balandžio 23 d. išskrido atgal į Lietuvą.

Min. pirm. Gedimino Vagnoriaus viešnagė Kanadoje buvo aprašyta kanadiečių spaudoje ir rodyta televizijoje. Snk.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

HALLING CONTRACTING (Estonian)

- Atnaujinimai – visų rūšių
 - Koklinių plytelių (tile) įdėjimas
 - Vandentiekio vamzdžių taisymas
 - Dažymas
 - Vėdinimo įvedimas
 - Elektrinio šildymo taisymas
- Tel. 762-9190 Lic. E 1044

Aukos Kanados lietuvių bendruomenei

Vasario 16 proga KLB krašto valdybos veiklai gauta iš Rodney apylinkės lietuvių (iš viso \$280): \$50 – G. K. Gapučiai; \$30 – O. J. Statkevičiai; \$25 – S. J. Paketūrai, L. Z. Mockai; \$20 – O. V. Narusevičiai, T. J. Rastapkevičiai, T. J. Cipariai, A. M. Kereševičiai; \$10 – V. Jokūbaitis, I. Moore, P. Jocius, V. Keks, D. Ciparis, A. Kojelaitis, A. Šarapnickas; \$25 – A. Kaziūnas (Calgary).

Pagalbos Lietuvai vajui: \$400 – J. Jakienė; \$100 – V. G. Sederavičius, L. Norvaiša.

Iš Winnipeg apylinkės lietuvių (iš viso \$3,905): \$1,000 – M.E.A. Šaraskų šeima, A. Kuncaitis; \$200 – J. Bezys, E. Federas; \$100 – A. Balčiūnas, P. Galminas, B. Giedraitis, V. Urniežius, J. T. Timmerman, E. K. Kalašauskas, J. Graby, E. Snikerienė, V. Zavadskienė, M. S. Kiniauskienė, M. Timmerman; \$50 – J. M. Rauba, V. Zavadskienė, A. Askinis, J. Bezys, Z. Brazauskas, V. Dargužas, V. Lion; \$20 – p. Galinaitis, A. Linge; \$10 – F. Stapton; \$5 – L. Samulaitienė.

A. J. Maniūškos atminimui: \$40 – Toronto vyrų choras "Aras", Prisikėlimo parapijos choras; \$25 – J. R. Tumpos, L. V. Nakrošiai; \$20 – J. T. Kiškūnas, H. J. Lasia, A. A. Jagėlos, S. Valickis, P. M. Kriščiūnas, A. Povilauskas, P. V. Sturms, L. Dūda, K. Žilvytis, A. E. Sagevičiai, P. Puidokas, J. J. Sarūnai, K. Kaminskai, J. Kristolaitis, L. P. Murauskai, S. V. Vaitkai, V. T. Gražulis, B. Alksnienė; \$10 – A. Vaitonienė, K. J. Šapočkinas, P. B. Sapliai, F. Timukas, O. S. Kiršiniai, J. Lelis, V. O. Taseckai, I. A. Jurcevičius, P. Šidlauskas, J. Bukšaitis; \$5 – K. Daunys, p. Dilienė, E. Dickson, L. Jurenienė.

Medicininėi pagalbai Lietuvai a.a. P. Pranaičio atminimui \$20 aukojo A. Deksnienė.

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

2290 Bloor street W.(at Durie) Toronto, 252-4566 (or 769-4558)

KOVOKIME SU GOBŠIA MOKESČIŲ SISTEMA!

Remdamiesi šiuo šūkiu, mes patikriname savo klientų kiekvieną atvejį, žiūrime tikras ir užslėptas galimybes, kaip sumažinti mokesčius jūsų naudai. Tokie situacijos, kaip nuo kuklaus \$28,275 uždarbio, reikia mokėti 42% (!) nuo kiekvieno uždirto dolerio. Esant sudėtingom mokesčių taisyklėm, kiekvienais metais milijonai mokesčių mokėtojų permoka jau ir taip aukštus mokesčius (atminkite Kanados mokesčių įstaiga nežiūrės, kad jums būtų geriau), bet mūsų TAX-PRO kompiuterinė sistema lengvai apskaičiuos jūsų naudai.

Naudodami šią programą, mes garantuojame, kad mūsų mokesčių apskaičiavimai yra naudingi jums ir daromi kaip galima daugiau sumažinti jūsų mokesčius, ir tai atliekama su moraliniu išpareigojimu.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigoje, 2290 Bloor St. W., mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalbą apskaičiavimo rezultatus. Mes garantuojame, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtaprocentiniai teisingi.

Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimam jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome \$20.00 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

VIENKARTINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Mūsų atlyginimo dydis remiasi jūsų mokesčių grąžinimo lapų pildymo sudėtingumu ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Nežiūrint didelių pakeitimų ir pridėtinų mokesčių formos sudėtingumui, praktiškai savo atlyginimą laikome praeitų metų lygyje. Kompiuterio dėka ne tikai mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitų kompanijų – "chartered accounting companies" – naudoja mūsų patarnavimą), bet ir atlyginimas yra labai žemas (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas – \$26.00, statistinių lapų užpildymo vidurkis – tarp \$29.00 ir \$39.00). Be to mes teikiame AUTOMATIŠKĄ 25% NUOLAIDĄ jūsų sutuoktiniui(ei).

Atlyginiman taipgi įeina:

- Ištisy metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Vienkartinis patarimas pradedant arba parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimas, arba
- nuomojimo nuosavybės pajamų patarimas.
- Investuoto pastato nuomojimo pajamų patarimas.

DĖL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ SKAMBINKITE tel. 769-4558.

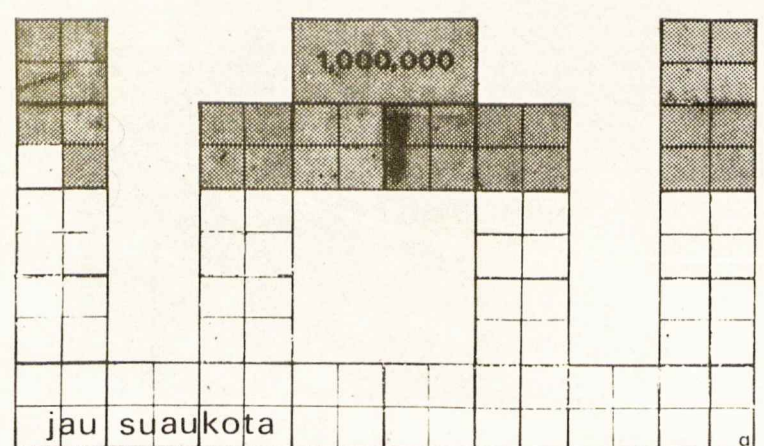
DĖMESIO VERSLININKAI! Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų "BUSINESS 1" programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą: • knygvedyboje, • pajamų ir išlaidų lapuose, • balanso lapų paruošime.

[staiga atidaryta darbo dienomis nuo 10 v.r. – 19.30 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.r. – 16 v.v.]

Norint pasinaudoti prieštine 10% nuolaida, atneškite šį kuponą į gaustę

10% apskaičiuoto atlyginimo.

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: Kanados lietuvių bendruomenė – PLV Aukos sąrašas: Pagalbos Lietuvai vajus (PLV), 1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

B. V. ELECTRIC

Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS
2. Skalbimo mašinas ir džiovintuvus
3. Elektrines plyteles
4. Vėsinimo sistemas
5. "Intercom" sistemas
6. Centrinis dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vyti Bancevičiui tel. 533-0923, Toronte.

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

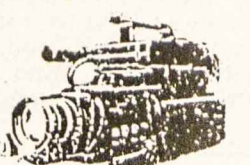
Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintetizatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

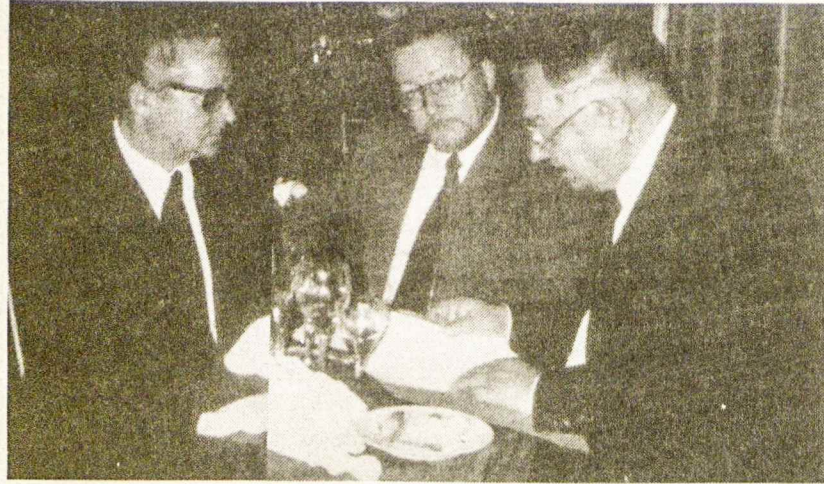
PANASONIC NV-M7EN Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muftą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnų (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 5.30 v.p.p.

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. prof. V. LANDSBERGIS (viduryje), susitikęs su Amerikos lietuvių tarybos atstovais prof. dr. J. GENIU (kairėje) ir ALTOS pirm. inž. G. LAZAUSKU (dešinėje) Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone 1990 m. gruodžio 10 d.

Gimtojo mūsų žodžio ugdytojai

Vatikano radijo lietuvių skyriuje įvesta nauja laida "Dievo žodžio skelbėjai - gimtojo žodžio ugdytojai", kuriai parengti pakviestas kalbininkas Juozas Pikčilingis

KUN. K. J. AMBRASAS

Mūsų tauta kyla. Kyla mūsų realios dienos ir buities pamatų tiesėjai ekonomistai. Tiesiasi visu ūgiu inteligentai ir kultūros darbuotojai Lietuvoje. Iš ilgus metus slėgusių standartų veržiasi dailininkai ir rašytojai. Trauko per 50 metų kalbas grandines politikai ir nuo kolektyvinio stalo keliasi ūkininkai. Dar drąsiau prabyla mūsų kalbininkai, ypač lituanistai, visad stengęsi stovėti pirmose mūsų lietuviškumo gynėjų gretose.

Dar energingiau ir garsiau prabyla visi, kam rūpi sėti lietuvišką grūdą prie grūdų, kam pareiga ir sąžinė verčia valyti mūsų gimtąją kalbą nuo nevalyvių žodžių, šlubų konstrukcijų, nuo visokios kitos šiukšmės, kurios ganėtinai prisirinko ir iki šios dienos dar nestengė viso to iš kitur atgabento "labo" išprašyti iš savosios kalbos. Kiek jų prisidėjo, kiek jų įstrigo mūsų šnekamojo ir rašto kalbon, dar gal net patys didžiausi šios srities specialistai neįstengia inventorizuoti ir gal net įsivaizduoti.

Todėl pravartu subružyti visiems. Todėl ne veltui Lietuvoje buvo paskelbti kalbos metai ir imamas veiklių priemonių tiek mokykloje, tiek ir viename gyvenime iššauti iš vartosenos palėpių prisitvenkusias negeroves. Nelengva laisvę ginti plikomis rankomis prie Aukščiausiosios tarybos rūmų ir televizijos centro. Tačiau mūsų bene vienas iš didžiausių lietuviškumo švyturių — gimtoji kalba — turi būti gerbiama, puoselėjama nuo mažylio lig žilaplaukių senelio.

Šis vieningas ir svarbus uždavinys turėtų būti sprendžiamas.

Romano konkursas

Trisdešimties metų veiklai paminėti I laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti paskelbė konkursą parašyti romanui, kuriame būtų pavaizduota lietuvių tautos rezistencija ir išgyventos kančios įvairių priešpaukščių metais.

Konkurse kviečiami dalyvauti viso pasaulio lietuviai rašytojai, gyvenantys Lietuvoje ir už jos ribų bei išsiviję.

Konkurso laimėtoji skiriama premija — 3000 dolerių. Rankraščių įteikimo terminas — 1991 m. gruodžio 1 d. Romano apimtis — nemažiau 200 mašinėlės rašytų puslapių (dviguba interlinija, apie 60-70 spaudos ženklų eilutėje).

Konkurso vertinimo komisija sudaryta iš 7 asmenų: Lietuvos rašytojų sąjungos paskirti — Vytautas Kubilius, Vidmantas Valušaitis ir Vanda Zaborskaitė; Lietuvių rašytojų draugijos išsiviję — Paulius Jurkus, Vytautas Volertas ir Leonardas Žitkevičius; I laisvę fondo atstovas — Česlovas Grincevičius.

mas išvien ir kasdien. Tatai visų supratingų lietuvių atsakomybė ir viena iš didžiausių pareigų dabarčiai ir rytojui. Juk mūsų kultūros savastis remiasi ne tik ilgamžiais papročiais, tauriomis tradicijomis, krikščionišku santūrumu, bet ir ypač ji šaknijas, keroja tik besiremiam ant taisyklingo švaraus lietuviško žodžio, lietuviškos minties pamato. Tuos pamato akmenis kantiariai dėliojo motina prie ratelio, mums slapčiomis skiepjo jų reikšmę senojo kaimo daraktoriai, cementavo savojo rašto ilgesys spaudos draudimo metais.

Prie šio darbo daug prisidėjo veikliausi mūsų kunigai ir įžymiausi kalbininkai, kurie tiek iš sakyklos, tiek savo plunksna, visuomenine veikla per tiek dešimtmečių ir amžių savo kasdieniniu triūsu tvirtino dažnai iškilbusius ne tik vidinio gyvenimo, bet ir kalbos pamatus. Štai kodėl Vatikano radijo lietuvių skyriaus paprašytas Vilniaus universiteto profesorius, garsus mūsų stilistikos mokyklos kūrėjas, plačių lietuviškos kalbos ir iš viso kultūros, lietuviybės dirvų purentojas Juozas Pikčilingis sutiko parengti specialias laidas, kurias pavadino "DIEVO ŽODŽIO SKELBĖJAI — GIMTOJO ŽODŽIO UGDYTOJAI".

Per jas išgirsite apie mažiau ir daugiau girdėtus kunigus, kalbininkus, kurie tiek gražaus triūso dėka, kad mūsų kultūra, ypač kalba nemirė, o priešingai — tebegyvena ir su laukia vis didesnio tarptautinio pripažinimo, jas vis daugiau domisi mokslininkai ir yra tapusi plataus masto tyrinėjimų objektu.

Lietuvoje gyveną rašytojai veikalus siunčia šiuo adresu: 232600 Vilnius, Rašytojų 6, Lietuvos rašytojų sąjunga. "I laisvę" romano konkursui. Išsiviję rašytojai siunčia "I laisvę" žurnalo redaktoriui: Juozas Baužys, 9240 Cliffside Lane, Orland Park, IL 60462, USA.

Siunčiama po du veikalų egzempliorius, kad vieną egz. būtų galima tuoj persiųsti kitai komisijos daliai. Romanai pasirašomi slapyvardžiu. Atskirame voke įdedamas autoriaus vardas, pavardė, adresas. Vokas užklijuojamas, ant jo užrašomas slapyvardis.

Konkursą laimėjęs romanas bus išleistas I laisvę fondo rūpesčiu Lietuvoje. Nepremijuoti rankraščiai bus grąžinti, išlaikant slaptumą.

• Kalba yra laidininkas, kuriuo teka į mus tautos kūryba: jos dainos ir pasakos, jos epas ir lyrika, jos drama, jos filosofija ir net jos mokslas. A. MACEINA

RAŠO IŠ LENKIJOS

Pirmininko dienos ir valandos

Lenkijos lietuvių visuomeninės draugijos ir jos pirmininko Eugenijaus Petruškevičiaus pastangos Lietuvai sunkiomis dienomis

ANTANAS SURAUČIUS

Lietuvių draugija Lenkijoje po XI suvažiavimo 1990 m. lapkričio mėnesį žengia nauju visuomeninio ir kultūrinio darbo keliu. Yra darbų, sumanymų, pasiūlymų, sekančiam LVKD tarybos posėdžiui. Nėra laiko, o kai kuriem ir galimybė dažniau susitikti pasitarimams. Tolima ir varginanti kelionė į Seinus, ilgesni telefoniniai pokalbiai — ne pagal piliečio kišenę. Vienintelė ir nebloga priemonė — korespondencija.

I 1991 m. sausio 25 d. raštą draugijos pirm. E. Petruškevičius atsakė laiškui, rašytą vasario 7 d. Jis — buvęs ilgametis LVKD įstaigos sekretorius, vėliau "Aušros" redaktorius, žinomas lenkų laikraščių žurnalistas, dabar yra ir redaktorius lietuviškos laidos per Baltstogės radiofoną. 1991 m. lapkričio 24 d. jis buvo išrinktas draugijos pirmininku.

Minėto laiško pradžioje, pasiteisindamas, kad mažiau padaryta draugijos organizaciniais reikalais, rašo: "Pastarųjų dienų ir savaitių įvykiai Lietuvoje tikrai mūsų užgriuvo". Toliau dėsto tuos įvykius.

Sausio 12 jau vėlai vakare pirm. E. Petruškevičius perspėjo Baltstogės radiją, kad naktį sovietų desantininkai gali bandyti užgrobti Lietuvos televiziją. Baltstogė nepatikėjo ir perspėjimas nebuvo paskelbtas. Apie 2 v.r. E. Petruškevičiui paskambino iš Kauno radiofono su prašymu tuojau užmegzti ryšį su Varšuvos radiju. Šokęs iš lovos, Petruškevičius tuojau susisieko su Varšuva ir Baltstogė. Prikėlė tenyščius radijo direktorius, pranešdamas, kas atsitiko Lietuvoje. Kraupi žinia žaibu nuėjo radijo bangomis į pasaulį. Nuo to momento kas di valandas ėjo išsamios korespondencijos telefonu apie padėtį Vilniuje ir visoje Lietuvoje.

Seinų-Punsco krašto žmonės, daug kas jau naktį, o visi paryčiui buvo sukilę ant kojų. Sausio 13 d., 8 v.r., buvo atliktos Mišios Punsco šventovėje už Vilniaus TV gynėjų.

Sausio 15 grupė pūnskiečių išvyko į Varšuvą, kur kartu su ten gyvenančiais tautiečiais, lenkų ROAD partijos nariais ir ukrainiečių tautybės žmonėmis demonstravo prie Sov. Sąjungos ir JAV ambasadų, reikšdami ryžtą ginti Lietuvos laisvę. LVKD taryba išplatino pareiškimą dėl padėties Lietuvoje, ragindama Lenkijos prezidentą Valensą imtis užtarimo priemonių. Deja, be atgarsio...

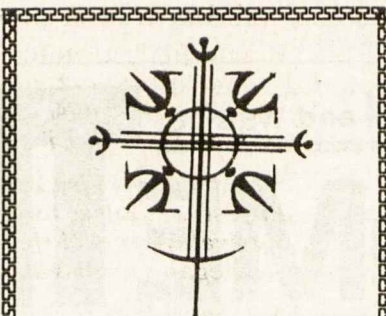
Aukos Tautos fondui

\$200 — G. Šernas; \$100 — L. Girinis-Norvaiša, J. Krassauskas, V. Poškus, V. Genčius, H. Butkevičius, J. Yčas, E. Bumeister, L. Balseys, V. Dunderas; \$80 — A. Saulėnas; \$50 — A. Kuolas, B. Lūnas, H. Gumauskas, V. Puodžiūnas, J. A. Medelis, A. Garbenis, Z. Žebrauskas, V. Akelaitis, M. Repeska iš Hamiltono.

\$40 — V. Gudaitis; \$25 — E. A. Abramaičiai, A. Tautkus, P. Kaziukonis, P. Bražiūnas; \$20 — B. Grajauskas, V. Vaitkus, V. Dagilis, M. Adomavičienė, B. Mikšys, A. Langas, A. Sukauskas; \$10 — M. Tinginys, M. Galinaitis; a.a. A. Stankevičiaus atminimui \$40 — J. O. Staskevičiai, Port Colborne, Ont.

Gauta aukų: Collingwood, Ont. \$1215; St. Catharines, Ont. \$980; Winnipeg, Man. \$340; Rodney, Ont. — \$320.

Nuoširdi padėka už aukas. E. J. Steponas, TF' izdininkas

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus" Sudbury, Ontario

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video. KODĖL MOKĖTI DAUGIAU! Skambinkite tel. 244-1822.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui: 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Anapilio jaunimo choras įgyjuoja į sceną atlikti programos "Tėviškės žiburių" spaudos vakare balandžio 6 d. Anapilio salėje Mississaugaėje Nuotr. Vyt. Balčiūno

Į didžiojo darbo baigtį artėjant

JURGIS JANUŠAITIS

Štai ir priartėjo pats gražiausias metų gegužės mėnuo. Šis mėnuo išsivijęs lietuvių kultūriname gyvenime liks istoriniu ir ilgai atmintinu. Didelį kultūrinio gyvenimo darbą atliko JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės, užsimodamos surengti Lietuvių muzikos šventę Čikagoje. Per porą savaitių įvyks apie 12 labai gerų išsivijęs kultūrinio gyvenimo gvastingumą liudijančių renginių.

Lietuvių muzikos šventei pradėta rengtis iš anksto, dar praėjusiais metais. 1990 m. pagal tradiciją turėjo įvykti Septintoji dainų šventė. Bet tais metais vasarą kaip tik vyko didingoji Dainų šventė Lietuvoje, tad išsivijęs Dainų šventė dėl šių priežasčių ir buvo nukelta į šių metų gegužės mėnesį.

Besvarstant Dainų šventės rengimą iškilo mintis, kad gal derėtų drauge su ja surengti tikrą Lietuvos muzikos šventę — pridėti dar keletą gerų kultūrinių renginių. Iškeltoji mintis rado pritarimo JAV ir Kanados lietuvių bendruomenėse ir nedelsiant buvo pradėtas vykdyti šio nuostabiai gražaus renginio planas. Buvo sudarytas šventei rengti vykdomasis komitetas šios sudėties: Stasys Baras — Muzikos šventės pirmininkas, Birutė Jasaitienė — finansai, Dalia Kučėnienė — JAV LB kultūros tarybos pirmininkė, Vaclovas Momkus — Dainų šventė, Vytautas Radzius — opera ir Alė Steponavičienė — izdininkė.

Šalia šio komiteto buvo sudarytos įvairiems reikalams atskiros komisijos: Petras Aleksas — meno reikalams, Danutė Bindokienė — šventės leidiniui, Algirdas Brazis — mecenatams, Salomėja Daulienė — ūkio reikalams, Salomėja Endrijonienė — poezijos dienoms rengti, Silvija Foti — spaudai anglų kalba, Rūta Jušienė — garbės svečiams kviešti, Alė Kėžėlienė — garbės svečiams priimti, Petras Petrutis — radijo informacijai, Algis Putrius — renginių bilietai, Marija Rėmienė — pokylių organizuoti, Ramona Steponavičiūtė — nakvynių reikalams, Vladas Stropus — transportacijai, Jonas Tamulaitis — foto reikalams, Aladona ir Ramojus Valčiai — specialioms renginiams ir Juozas Zygas — spaudai, informacijai lietuvių kalba. Čia tesuminėta tik komisijų pirmininkai, o šios

komisijos taip pat turi savo tal- kininkus.

Lietuvių muzikos šventės metu, be abejonės bus du išskirtiniai ir patys didžiausi renginiai — tai Septintoji dainų šventė ir Lietuvių operos spektakliai "I Lituani". Be minėtų komiteto ir komisijų buvo sudarytas dar atskiras komitetas ir repertuaro komisija. Septintosios dainų šventės komitetą sudaro: Vaclovas Momkus — pirmininkas, Mėta Gabaliene, Raimondas Korzonas, Faustas Strola — vice-pirmininkai, Danguolė Ilginytė — sekretorė, Alė Steponavičienė — izdininkė, Dalia Kučėnienė — JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė ir Rasa Kurienė — Kanados LB kultūros komiteto pirmininkė.

Šventės repertuarą ruošė specialioji komisija šios sudėties: Dalia Viskontienė — pirmininkė, Algirdas Bielskus, Jonas Gėdėdas, Rita Kliorienė, Darius Polikaitis, Faustas Strola ir Loreta Venclauskienė. Komitetuose ir komisijose dirba patys darbščiausi visuomenininkai bei kultūrininkai. Tai didelio ryžto, drąsos ir sumanumo žmonės.

Dainų šventės repertuaro komisiją sudaro šiuo laikui patys aktyviausi muzikai, vadovaujantys chorams. Tad be abejonės jie geriausiai suvokė šventėje dalyvaujančių chorų pajėgumą ir parinko patį geriausią dainų repertuarą. Dainų šventė įvyks gegužės 26 d., 2 v.p.p. Illinojaus universiteto paviljone. Šventėje dalyvauja net 22 suaugusių choralai, iš jų net 7 choralai iš Kanados ir 8 jaunių choralai. Drauge su orkestru (Vilniaus operos orkestras), tautinių šokių šokėjais ir chorisais iš viso į sceną išeis apie 1300 atlikėjų. Šventę pajavins, kaip žinia, keletas tautinių šokių grupių iš Čikagos apylinkių, o joms vadovauja Nijolė Pupienė.

Taigi Dainų šventės darbas irgi artėja į baigtį. Choristams diriguos 10 dirigentų: Petras Armonas, Jonas Gėdėdas, Rita Kliorienė, Raimondas Obalis, Darius Polikaitis, Gediminas Purlys, Viktoras Ralys, Emilija Sakadolskienė, Faustas Strola ir Dalia Viskontienė.

O mums, mieli tėvynainiai, belieka į šventę sulėkti dideliais būriais iš arti ir toli, būtinai bent tūkstantine ar daugiau ir iš Kanados, ir gerėtis mūsų kultūrinių pasiekimais, gražiai Lietuvos garbei skambančia lietuviška daina. Tuo prisidėsime

prie šventės sėkmės, dalyvaudami paremsime ir finansiskai tuos didžiuosius užmojus. O jei viešėsime ilgiau, turėsime daug progų gerėtis ir kitais didžiais renginiais.

Gegužės 15 d., pradedant šventę, dalyvausime Šv. M. Marijos Nekalto prasidėjimo šventovėje, 2745 West 44 th str., 7.30 v.v. religiniame koncerte, skirtame 50 metų į Sibirą trėmimams prisiminti.

Kiek atsikvėpę, jau gegužės 17 d. vakare skubėsime į Poezijos dienas, kur mūsų kūrėjai vakarais Jaunimo centre skaitys savo kūrybą. Prasminga Premijų šventė — pokylis, kurį rengia Kultūros taryba. Jame bus įteiktos kultūrininkams premijos, pagerbti kūrėjai. Premijoms lėšas skiria Lietuvių fondas.

Vienas iš didžiųjų ir gražiųjų renginių — operos "Lietuviai" du spektakliai — gegužės 19 ir gegužės 24 d.d. Morton H.S. auditorijoje. Įsidėkime — tokių spektaklių neturėjome. Operoje dalyvauja iš Lietuvos respublikos operos teatro dirigentas, režisierius, keturi pagrindiniai solistai, baletas, choras, orkestras, meno vadovas, direktorius, dailininkė. Iš Lietuvos atvežami drabužiai ir scenovaidžiai.

Šventėje dalyvaus ir Dainų šventės programai vadovaus filmų aktorė, šauni filmų žvaigždė, lietuvaite Ann Jillian — Jūrąte Nausėdaitė. Jau dabar domisi TV ir didžiųjų laikraščių reporteriai šia iškilia asmenybe, o be to, šventėje žada dalyvauti Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Gegužės 22 d. Marijos (H.S.) gimnazijos patalpose įvyks svečių — Vilniaus baletas — koncertas, o 28 d. ten pat gerėsime Lietuvos respublikos operos solistų ir orkestro atsisveikinimo koncertu. Šventės intarpuose ir kiti mažesni renginiai — šokiai jaunimui, meno parodos, susitikimų pažmoniai, berods, ir operos užbaigtuvių balius.

Nors trumpai žvilgtelėjome į to milžiniško darbo baigtį, kuris taip sparčiai artėja. Belieka mums glausti gretas, skubėti visais keliais į Čikagą, į visus renginius, o dabar atsilipekime į JAV ir Kanados lietuvių bendruomenių šauksmą — SOS — padėkite savo auka įveikti finansinius sunkumus. O išlaidos didelės. Lietuvių muzikos šventės darbai yra skirti mūsų dainai ir kovojančiai tėvynei.

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

1991 METŲ STOVYKLŲ KALENDORIUS

Lietuvių kilmės vaikams, kalbantiems anglų kalba - birželio 30 — liepos 13 d.d.

Lietuviškai kalbantiems vaikams - liepos 14 - (Galima stovyklauti 2 ar 3 savaites) rugpjūčio 3 d.d.

Jaunimui 17-18 m. amžiaus - liepos 28 - rugpjūčio 3 d.d. Šeimų savaitė - rugpjūčio 4-11 d.d.

Stovykloms vadovauja Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys Informacija: Neringa, ICC — 600 Liberty Highway, Putnam CT 06260 Telefonas: 203/928-7955

Po pirmojo iš planuojamų septynių Lietuvos fondo ruošiamų koncertų JAV-se, balandžio 7 d. Bostone. Solistai iš Lietuvos: (iš kairės) IRENA MILKEVIČIŪTĖ – sopranas, VIRGILIJUS NOREIKA – tenoras, GRAŽINA LANDS-BERGIENĖ – pianistė

Baritonas Antanas Sodeika

EGIDIJUS MAŽINTAS

Prisimenant pirmąją nepriklausomos Lietuvos operą, statytą Kaune prieš 70 metų

1920 m. Kaune sukvietus visus dainininkus, buvo nuspręsta statyti G. Verdi operą „La Traviata“. Baritonų atsirado net trys: Juozas Bieliūnas, Aleksandras Kačanauskas (visi baigę Peterburgo konservatoriją) ir Antanas Sodeika. Visiem trim buvo pavesta paruošti Žermono vaidmenį. Pirmoji Violetta – Adelė Galaunienė. Diriguoti buvo pakviestas J. Tallat-Kelpša.

Išaušo 1920 m. gruodžio 31 d. Prasideda operos uvertiūra. Pirmą kartą pakyla Lietuvos operos teatro uždanga. Žermono vaidmenyje – jaunasis Antanas Sodeika. Taip prasidėjo žymaus lietuvių operos baritono teatrinė veikla Lietuvoje, kuri tęsėsi iligus dešimtmečius.

Paskatintas pasisekimo, jaunasis dainininkas ryžtasi vykti Italijon pasitobulinti dainavimo srityje. Naujoje šalyje viskas įdomu, daug kas traukia. Pirmoji opera, kurią pamato, tai Verdi „Aida“ („Konstancos“ teatre). Grandiozinis pastatymas; scenoje pasirodo net gyvi kupranugariai! Efektingas orkestro grojimas tarsi užburia Antaną. Tuoj pastebi, kad italų operų pastatymuose daugiausia dėmesio kreipiamas į gerą, gražų vokalą, o tik paskui į režisūrinius dalykus. Sėdėdamas VI aukšte su klavyru rankose dainininkas pasižymėdavo pieštuku pastabas. Tuo būdu spektakliai virsdavo išties pamokomis.

Dainavimo profesorius Bustini, paklauses lietuvių dainavimo, nusistebėjo: „Prisipažinsiu, matau pirmą kartą dainininką iš šiaurės krašto, kurio balsas taip tinka italų ausiai. Mokykitės – artisto ateitis jums užtikrinta.“

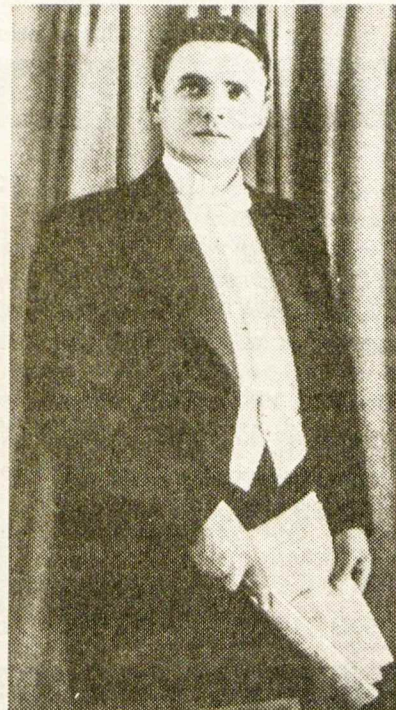
Romoje tuo metu gyveno nemažai lietuvių. Vien muziką studijuojančių susidarė apie 15 asmenų. Kas antrą savaitę sekmadieniais suėję diskutuodavo apie besimokomus dalykus.

A. Sodeika susiranda kitą pedagogą Rosatį, kuris, po sėkmingo darbo teatre, turėjo išeiti į pedagogo darbą dėl pablogėjusios sveikatos. Nusiperka G. Verdi operos „Rigoletto“ klavyrą ir drauge su pedagogu Rosatį studijuoja bei ruošia karaliaus juokdario Rigoletto vaidmenį.

Kartą sėdėdamas prieškambarįje būsimas operos solistas išgirsta nuostabią balsą. Tai buvo pasaulinio garso tenoras Beniamino Gigli (1890-1957), kuris mokėsi taip pat pas Rosatį. Įžymiajam tenorui išvykus dainuoti į Niujorko „Metropolitan“ operą, kartą išvyko ir Rosatį padėti mokiniui, kad nukryptų nuo itališko dainavimo metodo. Vėliau, 1924 m., A. Sodeika, išvykęs gastrolių į Ameriką, aplankė savo dainavimo mokytoją.

Solistas ANTANAS SODEIKA – pirmasis Žermonas Verdi operoje „Traviata“

Solistas ANTANAS SODEIKA 1925 m. Jis yra gimęs 1890.I.23, miręs 1979.IX.12 Vilniuje

Tenoras Gigli ir kitas Rosatį mokinęs baritonas Benvenuto Franci (1891-1985) pasirodė A. Sodeikai simpatiški ir nuosirdūs bičiuliai. Vėliau su Franci A. Sodeika dar kartą susitikęs įžymiojoje Milano „La Scala“, kur Bizet operoje „Carmen“ B. Franci nuostabiai atliko Escamillo vaidmenį.

Antrą kartą atvykęs Italijon, A. Sodeika išbuvo apie 7 mėnesius. Mintinai išmoko Figaro, Žermono, Rigoletto vaidmenis itališkai, tačiau, gerai nemo-kėdamas kalbos, nedrįso pasirodyti italų operų scenose. Be to, jau buvo sukūręs šeimą ir laukiamas Kaune, kur buvo kviečiamas pastoviai dirbti valstybės operoje.

Kanauninkas J. Tumas-Vaižgantas, didelis Sodeikos talento gerbėjas, ant padovanotos fotografijos užrašė: „Giliai mano simpatijai artistui Sodeikai, kurio balsu aš ir mirdamas gė-rėsiuosi. – 1923. I. 10.“

„Veltui ginčintumės, kieno čia daugiau nuopelnė: rež. Sutkauso ar vaidintojo Sodeikos, kad mes gavome kenčiančio juokdario tipą, kurio galėtų pavydėti geriausi Europos teatrai. Tai pasakė yra ir tie mūsų šaliai, kurie gerai pažįsta Europos sceną“, – taip rašė „Lietuvos balsas“ (1921. XI. 19). O kritikas Žadeika, rašydamas apie tą patį spektaklį „Lietuvos“ dienraštyje, pastebėjo: „Taip pat didelė pažanga A. Sodeikos balse su aiškia dikiija, todėl ir visos rolės atlikimas sudarė nepaprasto įspūdžio, parodžiusio A. Sodeikos esant tikro artisto talentą“.

A. Rubinšteino operos „De-monas“ ypač sudėtingas ir sunkus pagrindinis vaidmuo, bet kartu ir dėkingas – galintis atskleisti visą dainininko talentą (yra net 5 arijos). A. Sodeikos sukurtas pagrindinis operos personažas buvo labai panašus į dainininko Vrubelio paveikslą: giliai kenčiantis, subtiliai derinantis įvairias balso skales, dramatiškas.

A. Sodeika ypač mėgo Figaro vaidmenį Rossini operoje „Il Barbiere di Siviglia“. Jame reikia ypatingai geros balso valdymo technikos ir meistriškumo. A. Sodeika ir su šiuo vaidmeniu puikiai pasirodydavo. Būdamas labai užimtas teatre, solistas neturėdavo laiko koncertams. Bet ir jų tekdavo nemažai atlikti. Pvz. 1928 m. atvykęs į JAV per porą mėnesių atliko net 30 koncertų.

A. Sodeikos dėdė K. Miliūnas, gyvenęs JAV, pakvietė dar visai jauną Antanuką 1907 m. atvykti

Amerikon. Filadelfijoje gyveno tuo metu daug lietuvių. Buvo net dvi parapijos. Susipažinęs su Šv. Kazimiero parapijos klebonu Gudeliu-Hodell, pradėjo dainuoti šios parapijos chore – tenoru. Už pirmus dešimt sutauptų dolerių įsigijo padėvėtas vargonėlius – fisharmoniją. Vakaraais, kai visi namiškai išsėdavo, išsitraukęs vargonėlius mokydavosi groti. Kai pramoko atlikti choro giedamas Mišias, vargonininkas leidavo jas groti bažnyčioje, o pats diriguodavo. Vėliau dvejus metus sėkmingai vargoninkavo Čikagoje.

A. Sodeikai atvykus į Mahanoy City įvyko toks atsitikimas. Viena anglė, paklausiusi Antano dainavimo, sukvietė dainavimo specialistus, kurie paklausę nustebo: O senyvas profesorius pasakė: „Jaunuoli, tavo gerklėje aukso kasyklos, tik semk tą aukšą“. Nuo tada būsimoji Lietuvos operos pažiba pradėjo krypti sistemingą dėmesį į vokalą. Nors už dainavimo pamokas tekdavo ir daug mokėti, tačiau pinigų nesigalėjo. Vargoninkauti taip pat sėkėdavosi. Turėjo net du chorų: suaugusių ir mergaičių. Su choru rengdavo vakarėlius, spektaklius, koncertus.

O 1918 m. Skrantone, vykstant Amerikos lietuvių katalikų seimui, pastatė M. Petrausko operą „Birutė“ ir operetę „Adomas ir Ieva“. Spektaklį dirigavo Strumskis, o Sodeika atliko Adomo vaidmenį. Šį spektaklį stebėjo net 1300 žiūrovų. Spektaklis pavyko, ir vietiniai amerikiečiai laikraščiai jį gyrė, pareždami, kad lietuviui turi savo nacionalinę operą, kad jų muzika graži.

Niujorke A. Sodeika pirmą kartą išvydo dainuojantį rusų bosą Fiodorą Šaliapiną. Vėliau jau Valstybės teatre Kaune teko susitikti su šiuo dainininku, dainuoti kartu ir pabendrauti.

Gyvenant JAV, įvyko ir kuriozas: nebūdamas Amerikos piliečiu, A. Sodeika buvo paimtas į kariuomenę. Tik po keturių mėnesių buvo paleistas neva dėl blogos sveikatos. Vėliau paaiškėjo, kad iš trylikos to kvartalo, kur gyveno dainininkas, pašauktų į JAV kariuomenę naujokų liko gyvi tik trys...

Po to Amerikoje A. Sodeika baigė konservatoriją diplomu nr. 27. St. Šimkus, apibūdindamas A. Sodeikos veiklą Amerikoje, pastebėjo: „A. Sodeika buvo vienu pačių stipriausių šulų, organizatoriumi, kuris nepailstamai ugdė ir plėtė tautinį kultūrinį kilimą. 1915 m. jo darbas jau buvo gerai įsiu-buotas. Visą mano buvimo laiką nuo 1915 m. iki 1920 m. A. Sodeikos lietuviškojo meno srityje darbas buvo stipriai jaučiamas ir gražiai vaisingas. Jis yra iš pačių svarbiųjų buvusių pionierių mūsų muzikos kultūros užjūryje“.

Štai kokia asmenybė grįžo į Lietuvą ir daug pasidarbovo lietuviškojo operos meno žanrui.

Atsiūsta paminėti

Antanina Garmutė, IŠĖJO BRO-LIAI. Dokumentinės apybraižos. Apie tuos, kurie ėjo erškėčiuotu Laisvės kovų keliu. Surinkta daug dokumentinės medžiagos apie Lietuvos partizanų kovas prieš sovietinę okupaciją. Daug autentiškų nuotraukų iš partizanų veiklos. Leidinio autorė – buvusi Sibiro tremtinė, išleisdinusi savo pergyvenimus Sibire „Ažuolų randai“. Knyga „Išėjo broliai“, 196 psl., išleista Kaune 1990 m. 30.000 tiražu. Atsakinga redaktorė – Birutė Jonelienė, iliustracijos – GERMOS Sakalauskienės, nuotraukos – Adelės Krutulienės, techninis redaktorius – V. Binkevičius. Spausdino „Spindulio“ spaustuė.

Susipažinkim...

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Artėjanti lietuvių muzikos šventė Čikagoje mums duos progą susipažinti su Lietuvos operos ir baletu teatro aukščiausio lygio meninėmis pajėgomis. Keičiantis padėčiai Lietuvoje, vykstant nuolatiniams neramumams, mūsų didžiai gerbiamas ir labai visų lauktas Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis negalės atvykti, nes pareiga likti Lietuvos sargyboje jam yra svarbiausias gyvenimo uždavinys. Nors tą faktą tenka apgaildestauti, bet reikia gėrėtis jo sugebėjimu atskirti svarbiausius dalykus.

Solistas Virgilijus Noreika išėivijai jau yra pažįstamas iš jo buvusių gastrolių šitame žemyne. Tai jau pasaulinio garso pasiekęs solistas, sukūręs net 38 operų pagrindinius vaidmenis, gastroliavęs Paryžiuje, Vienoje, Prahoje, Milane, Berne ir kitur. Šalia lyrynių vaidmenų, Noreika sukūrė stiprius dramatinis charakterius „Toskoje“, „Meilės eliksyr“, „Faust“ ir „Carmen“. 1957 m. baigęs Lietuvos konservatoriją Kipro Petrausko klasę, jis debiutavo „Eugenijaus Onegino“ operoje, vėliau tapo konservatorijos dainavimo profesoriu.

Solistė Irena Milkevičiūtė, pasireiškusi kaip ilgą muzikos kelią nuėjusi solistė, pradėjusi su kanklių muzikos specialybe, vėliau studijavusi dainavimą pas garsųjį Kiprą Petrauską, išaugo į aukštos klasės operos solistę. Ji yra visos eilės premijų laureatė. Mokėsi ir Milano „La Scala“ operoje. Jos pagrindiniai vaidmenys yra Desdemona („Otello“) ir Margarita („Faust“). Ji sukūrė labai įspūdingą Normą tos operos pagrindiniame vaidmenyje. Dainavo Varšuvos didžiajame teatre „Pikų damos“ premjeroje, gastroliavo Paryžiuje, Taline, Lodžėje, dalyvavo ir Čikagos operos „Trubadūrų“ pastatyme.

Solistas Vincentas Kuprys, vaikystę ir jaunystę praleidęs Sibiro tremtyje, nepalūžo, su

dideliu užsispyrimu ėjo savo įgimto talento keliu, pagaliau pasiekė operos solisto lygį, atlikdamas įvairius vaidmenis „Don Giovanni“, „Don Carlos“, „Tannhauserio“, „Fidelio“ ir kitose operose. Atliko solines dalis Verdi „Requiem“ ir Beethoveno „Missa solemnis“. Dainavo įvairiuose užsienio teatruose.

Solistas Arvydas Markauskas, Virgilijaus Noreikos mokiny, jauniausias iš visų atvykstančių solistų, baigęs Lietuvos konservatoriją, atliko įvairius vaidmenis operose „Rigoletto“, „Don Carlos“, „La Boheme“ ir kitose, dalyvavo Jugoslavijos tarptautiniame festivalyje. Jis išėivijai yra pažįstamas iš Čikagos operos pastatymo „Meilės eliksyras“.

Kartu su solistais atvyksta kompozitorius Juozas Širvinskas, sukūręs eilę muzikos veikalų, balades fortepionui, sonetus smuikui ir fortepionui, visą eilę kamerinės muzikos kūrinių. Šiuo metu jis eina Lietuvos operos teatro meno vadovo pareigas.

Janina Malinauskaitė, didelio talento menininkė, sukūrusi per 80 operų ir dramų scenovaizdžių, yra taip pat žinoma kaip parodos dalyvaujanti dailininkė. Režisierius Eligijus Domarkas, šiuo metu einantis Lietuvos teatro vyriausio režisieriaus pareigas, studijavo Berlyne, režisuoja operas ir su jomis pasirodė toli už Lietuvos ribų. Dirigentas V. Viržonis, Lietuvos konservatorijos docentas, yra dirigavęs Kauno, Rygos, Talino, Maskvos ir Varšuvos teatruose.

Reikia tikėtis, kad tie brangūs ir mieli svečiai džiugins išėiviją savo talentais ir turės progą juos pademonstruoti. Išėivija yra vaisinga ir svetinga, tai ir jų buvimą padarykime kaip galint malonesnį, gausiu dalyvavimu juos pradžiuojdami ir savo dosnia pinigine auka palengvindami organizatoriams padengti milžiniškas to grandiozinio festivalio išlaidas. Tai prasmingas investavimas į išėivijos dvasinio peno ir atgaivos aruodą.

STASĖ PLATIENĖ

Lietuvai

Aš myliu Lietuvą tėvyne,
Ir pareigos širdy neprarandu,
Krauju jos vardą įrašyti
Į šaltų akmenų grindų.

Ir išbučiuoti grindinį Katedros,
Priglust prie kryžiaus šalia jos.
Ir atiduot lietuviškąją širdį
Už laisvę mūsų Lietuvos.

Aš išbučiuoti visą žemę noriu,
Pajust jos pulsą, lengvai atsikvėpt,
Te žvakės mirkčioja ir laimina altoriai,
Aš negaliu širdy žaizdos paslėpt.

Susikabinkim rankomis, broliai lietuviai,
Lyg Baltijos kely-vieninga grandine,
Į priekį ženkim Lietuvos didvyriai,
Uždenkim laisvę krūtine!

Pavirskime granito sieną,
Nepersaunama, nesudeginama ugnimi,
O jeigu reik, pavirskim ažuolais ir plienų,
Tėvyne, mes su Tavimi!

Šilutė, Lietuva

Poetas ANTANAS MIŠKINIS Vilniuje prie Gedimino pilies

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Albinas Valentinas, Skuode 1908 m. lapkričio 20 d. gimęs žurnalistas, pasižymėjęs humoru ir feljtonais, mirė 1967 m. kovo 6 d. Čikagoje, kur bičiuliai jį vadindavo „peklininku“. Algis Grigas tada buvo pažadėjęs išleisti velionies raštus, bet jie dingso sesers nuvežti Niujorkan. 1990 m. rudens juos surado niujorkietis rašytojas ir žurnalistas Paulius Jurkus. Savo pažadą dabar žada tesėti Čikagos kelių agentūros „GT International“ vadovas Algis Grigas.

XIV-ąją Eugenijaus Kiaučeliūno jaunimo premiją laimėjo Hartforde, Conn., gyvenantis Tomas Nenortas. Vertintojų komisijai, kurią sudarė JAV LB atstovs kun. Antanas Saulaitis, SJ, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovė Lina Žliobienė, JAV lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Sigutė Šnipaitė, Kiaučeliūnų šeimos atstovės Regina Kučienė ir Vida Jonušienė, buvo pasiūlyta dešimt kandidatų. Tūkstančio dolerių premiją ji savo posėdyje kovo 17 d. Čikagoje vienbalsiai paskyrė Tomui Nenortui už jo aktyvią 1990 m. veiklą jaunimo eilėse, visuomeniniu, organizaciniu ir politiniu požiūriu geriausią atstovavimą Lietuvai ir lietuviams.

Lietuvių muzikos šventės renginius Čikagoje papildys tradicinės „Poezijos dienos“, jau aštuonioliktą kartą įvyksiančios Jaunimo centre. Šįkart joms tenka tik vienas gegužės 17, penktadienio, vakaras, nes gegužės 18, šeštadienio, vakarą yra užėmusi JAV LB kultūros tarybos XI-ji premijų išeikimo šventė. Trumpintose „Poezijos dienos“ bus skitos 1951 m. išleistos antologijos „Žemė“ keturiasdešimtmečiui.

Antologijon buvo įjungti penki poetai – Juozas Kėkštas, jų redagavęs Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys. Į žeminių eiles įrikuotinas ir antologijoje studijini įvadą parašęs Juozas Girnius. XVIII-sias „Poezijos dienas“ rengia Jaunimo centro moterų klubas, o programą organizuoja Algirdas Titus Antanaitis, norintis suteikti visus gyvus žeminius, kurių gretas praretino jau 1944 m. rugsėjo 7 d. Žemaičių Kalvarijoje žuvęs Vytautas Mačernis ir Varšuvoje 1981 m. balandžio 16 d. miręs Juozas Kėkštas.

JAV LB kultūros taryba jau skirsto 1990 m. tūkstančio dolerių premijas, kurių mecenatas yra JAV lietuvių fondas. Dailės premijos laureatas fotomenininkas Algimantas Kezys buvo paskelbtas parodos „Dailė 91“ atidaryme Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje. Parodos dalyvių sveikino JAV LB kultūros tarybos pirm. Dalia Kučienienė, o premijos paskyrimą A. Keziui pranešė vertintojų komisijos pirm. Dalia Šlenienė. Muzikos premiją Čikagos lietuvių operos meno vadovui Alvydui Vasaicui paskyrė Aleksandro Kučiūno vadovaujama vertintojų komisija – Dana Stankaitytė. Antanas Linas, Vaclovas Momkus ir Jonas Vaznelis. Premijos bus išeiktos Jaunimo centre Čikagoje gegužės 18 d.

Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejaus direktorius Eugenijus Skrupskelis vasario mėnesį iš Vilniaus Čikagon atvežė rodinius kilnojama parodai „Lietuvos prisiminimai“. Jai yra skirti XIX š. pabaigos ir XX š. pradžios tautiniai drabužiai, atstovaujantys Žemaitijai, Klaipėdos kraštui, Suvalkijai, Dzūkijai ir Aukštaitijai, dvidešimt penkos medinės šventųjų skulptūros, 1926-60 m. fotografuoti Lietuvos kaimo vaizdai. „Lietuvos prisiminimai“ parodas lietuvių kolonijose rengia Vilniuje veikiantis Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejus su Litanistikos tyrimo ir studijų centru Čikagoje. Pirmąją „Lietuvos prisiminimų“ parodą kovo 9-10 d.d. Detrote, Dievo Apaizdos lietuvių parapijos kultūros centre, atidarė abiejų institucijų vadovai – Eugenijus Skrupskelis ir dr. Jonas Račkauskas. Jiedu šį parodų rengimą sutarė Vilniuje, o rodinių atvežimą į JAV finansavo Vilniuje įsteigta firma „Inoveca“ ir jos generalinis direktorius Eugenijus Šalčius. Antroji paroda kovo 15-17 d.d. Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, buvo atidaryta Lietuvos garbės konsulo V. Kleizos. Etnografinė paroda „Lietuvos prisiminimai“ iki rudens lankysis kitose lietuvių kolonijose, ilgiau sustodama Balzeko lietuvių kultūros muziejų Čikagoje.

Tarptautinė nuotraukų paroda „Vyras fotomene“ Tartu mieste surengė Tarptautinė fotografijos meno federacija (FIAP) ir Estijos fotomenininkų sąjunga, sutraukusi puslėčio tūkstančio nuotraukų iš 27 pasaulio šalių. FIAPo si-dabro medalių už nuotraukų seriją „Vilniaus kardiologijos centras“ laimėjo vilnietis Petras Katauskas.

Prof. dr. Rolandas Pavilionis, 1990 m. gruodžio pabaigoje išrinktas aštuoniasdešimt pirmuoju Vilniaus universiteto rektoriumi, sausio 29 d. pakaitė aštuoniasdešimtąjį rektorių akademiką prof. dr. Joną Kubilių, universitetui vadovavusį trisdešimt dvejus metus. Įvesdinimo iškilmėje Vilniaus universiteto akademiniis choras su savo vadovu Rimantu Zdanavičiumi atliko renesanso laikų sveikinimus. Rinkimų rezultatus perskaicius komisijos pirm. Algirdui Šidlauskui, atsisveikinimo žodį tarė akademikas prof. dr. Jonas Kubilius, džiaugdamasis, kad jo ipėdiniu išrinktas kilnis ir išmintingas žmogus. Prof. dr. R. Pavilionį jis papuošė rektoriaus grandine, negalėdamas išeiti skeptro, kuris turbūt jau daug metų yra Ermitažo muziejaus seifuose Leningrade. Ginti Vilniaus universiteto garbę prisiekė naujasis rektorius prof. dr. R. Pavilionis, jį ir Lietuvą laikantis viena šeima. Lietuvos aukštųjų mokyklų rektorai, studentai ir visuomenės atstovai sveikino rektorių prof. dr. R. Pavilionį, o choras jam sugiedojo „Ilgiausių metų“.

Su abiejų rektorių mintimis, liečiančiomis Vilniaus universiteto praeitį ir ateitį, supažindino sausio 5 d. „Tiesoje“ paskelbti du atskiri pasikalbėjimai: akademiko prof. dr. J. Kubiliaus „Universiteto garbė – tautos garbė“ ir prof. dr. R. Pavilionio „Galimybės dar neatskleistos“. Akademikas prof. dr. J. Kubilius prisiminė lemtinguosius metus: „Visą gyvenimą stengiausi būti ištikimas dvasinėms lietuvių tautos vertybėms, tad mano mintys, idealai negalėjo pasikeisti. Universitetas buvo pirmosiose Sąjūdžio gretose. Visa siela sveikinau šį judėjimą, pats jame dalyvauju. O kiek mūsų profesorų, dabartinių ir buvusių studentų ėjo su Sąjūdžio vėliava! ... Sastingioji epocha nebuvo visiškai sušaldžiusi Universiteto širdies. Ji pulsavo, ji plakė, nors ne kartą buvo taikytasi į švenčiausius dalykus. Ar žinote, kiek įsakmių rekomendacijų, beveik nurodymų Maskva atsuntė kai kuriuos dalykus dėstyti rusų kalba? Po jais slėpėsi pikta užmačia – pereiti tik prie vienos kalbos. Atlaikėme. Universiteto dėstytojų dėka visą laiką buvo stengiasi, kiek įmanoma, objektyviai aiškinti Lietuvos istoriją, supažindinti studentus su lietuvių išėivijų kūryba ...“ Prof. dr. R. Pavilioniui rūpėjo ateitis: „Tarp kitų dalykų reikės sudaryti ir realizuoti aiškia, sistemingą Universiteto tarptautinių mokslo ryšių plėtojimo, mokslininkų mainų ir stažuotčių programą. Ji turi būti pagrįsta viešumu, konkurencija ir atsiskaitomumu, o ne moksliniu turizmu. Šalia Ryčių, JAV mokslo centrų turime kur kas plačiau ir intensyviau bendradarbiauti su Europos – Šiaurės šalių, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Prancūzijos universitetais ir mokslo centrais ...“

Poeto Antano Miškinio (1905-1983) aštuoniasdešimt šeštąjį gimtadienį vasario 11 d. Vilniaus dramos teatre paminėjo iš Utenos krašto kilę vilniečiai ir iš ten atvykę svečiai. A. Miškinis, vienuolika metų kalintas sovietinėse Sibiro tremties stovyklose, gimė dabartinio Utenos rajono Juknėnų kaime prie Daugailių. A. Miškinio tėviškoje juknėniškiai yra pastatę koplytstulpį. Viešėdami Vilniuje, jie aplanko ir gėlėmis papuošia jo kapą. Vilniaus dramos teatre surengtame minėjime atsiminimais dalijosi kartu su A. Miškiniu Sibire kentėję tremtiniai bei kiti jo vėlesnės dvasinės nelaisvės liudytojai. Prof. V. Jakelaitis poetą A. Miškinį įjungė lietuviškausion Lietuvos istorijos dalin. Aktoriai skaitė daug kentėjusio A. Miškinio poezijos posmus. Minėjimo dalyviai taipgi turėjo progą išgirsti ir paties A. Miškinio balso įrašą. Utenos kultūros rūmų liaudies teatras atliko rež. A. Eigirdienės inscenizotą A. Miškinio beletristinių atsiminimų „Žalia-duonų gegužė“ spektaklį. Tie beletrizuoti atsiminimai yra vicintelis A. Miškinio proza parašytas kūriny, atspindintis gimtąjį Juknėnų kaimą XX š. pradžioje.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	8 1/2%
180-185 d. term. ind.	8 1/2%
1 metų term. indėlius	8 1/2%
2 metų term. indėlius	8 1/2%
3 metų term. indėlius	8 1/2%
1 metų GIC-met. palūk.	9 1/2%
2 metų GIC-met. palūk.	9 1/2%
3 metų GIC-met. palūk.	9 1/2%
1 metų GIC-mėn. palūk.	8 1/2%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8 1/2%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	9 1/2%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	9 1/2%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	9 1/2%
Taupomąją sąskaitą	7 1/2%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	8 %
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	5 1/2%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	nuo	12 1/4%
Sutarties paskolas	nuo	12 1/4%
Nekiln. turto paskolas:		
Su nekeičiamu nuosimčiu		
1 metų		10 1/2%
2 metų		10 3/4%
3 metų		11 %
Su keičiamu nuosimčiu		
1, 2 ir 3 metų		10 1/2%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000, ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėry, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 48 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apšildantys ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Kokia
jūsų namo
vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl
nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Vilniaus žalgiriečiai futbolininkai per rungtynių pertrauką. Jie sausio 24 d. Čikagos priemiestyje – Frankforte rungsi su profesionalų "Power" komanda
Nuotr. Ed. Sulaičio

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Vilniaus "Žalgiris" žaidė Čikagoje su profesionalais

Vilniaus "Žalgirio" futbolo komanda, vasario 20 atvykusi pavišėti į Čikagą, vasario 24 popietę vienam iš tolimesniųjų Čikagos priemiestių – Frankforte žaidė salės futbolo rungtynes su Čikagos "Power" futbolininkais. Šios rungtynės dar gerokai prieš žalgiriečių atvykimą sukelė kontraversiją – raše net didžioji Čikagos amerikiečių spauda. Kaip buvo galima laukti, rungtynes norėjo sužlugdyti Maskva, kuri žalgiriečius apskundė FIFA įstaigai. Ši savo keliu parąsė JAV futbolo vadovybei, kad ji įspėtų "Power" vadovybę ir rungtynes atšauktų. Tačiau "Power" vadovai nepabūgo, nors pačias rungtynes sugalvojo pavadinti "draugiškomis", kas iš tikrųjų ir atitiko jų pobūdį.

"Nėra to blogio, kas neišeitų į gerą", sako lietuviškas posakis. Tokiu būdu šias rungtynes nemokamai išreklamavo taip, kad publika netilpo į salę (susirinko daugiau negu 2000 žmonių, kurių daliai reikėjo stovėti). Tie, kurie atėjo, pamatė visai gero lygio rungtynes, nežiūrint, kad žalgiriečiams buvo pirmasis tokio pobūdžio futbolo susitikimas. Ir nedaug trūko, kad jie būtų laimėję, dargi žaidžiant su profesionalų komanda, kuri vien tik salės futbolo žaidžia (laikė jį nerungtyniaujan).

Rungtynes baigė 6-4 čikagiečių naudai. Taigi vilniečiai atsiliko tik vienu įvarčiu (už vieną įvartį salės futbolo duodami 2, o kai kuriais atvejais 3 taškai). Buvo žaidžiami keturi kėliniai po 12 minučių, ir žaidėjus buvo galima keisti, kiek tik norima ir bet kada, net nesustabdžius žaidimo. Kamuolys galėjo atsimušti ne tik nuo soninių sienų, bet ir nuo galinių. Taigi žaidimas žalgiriečiams buvo visiškai naujas. Jie betgi per vieną trumpą treniruotę į pajėgę gana neblogai įsisavinti ir ilgesnį rungtynių laiką gerokai puolę profesionalus. Reikėjo tik daugiau sėkmės ir būtų laimėję.

Žalgiriečių naudai įvareius pelnė Gytis Kavaliauskas ir Aurelijus Skarbalius. Vyr. treneris Benjaminas Zelkevičius, kaip atrodė, darė nemažai klaidų, greičiausiai dėl nepakankamo salės futbolo plovybių patirties. Tačiau, apimant, žalgiriečiai žaidė gerai, ką įvertino ir "Power" komandos vadovai, sakydami, jog vilniečiai pasirodė geriausiai iš visų Europos komandų, su kuriomis jiems yra tekę rungtyniauti. O tai jau didelis įvertinimas.

Svečiams iš Vilniaus (jų buvo 25), pakviestiems Algio Grigo vadovaujamos turizmo firmos, per 5 praleistas dienas Čikagoje buvo surengti du priėmimai: "Lituanicos" futbolo klube ir Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Buvo parodyta daug amerikiečių ir lietuvių kultūrinių bei visuomeninių įstaigų.

Vietos lietuvių svečiams skyrė nemažai dėmesio. Daug tautiečių atsilankė ir žalgiriečių rungtynes, nežiūrint, kad jos vyko tolimame priemiestyje – Frankforte. Iš Čikagos vasario 26 žalgiriečiai pajudėjo į šiltąją Floridą, kur irgi praleido visą savaitę. Ed. Sulaitis

Siūlo Lietuvoje atgaivinti buvusius sporto klubus

Lietuvos sporto veteranas D. Ilgūnas, senesniai Lietuvoje vėl pradėta leisti šaulių organizacijos oficioze "Trimite" (1990 m. spalio mėn. numerį) parašė ilgą straipsnį, kuriame pasisako už prieškarinių laikų sporto organizacijų bei klubų atgaivinimą. Taip pat jis yra už tai,

kad Lietuvos sporto gyvenimui vadovautų ne kūno kultūros ir sporto departamentas, bet 1922 m. įsteigti Kūno kultūros rūmai.

"Kodėl šiandien neatkūrus Šančių šaulių klubo "Kovas"? Juk atsikūrė Lietuvos šaulių sąjunga. Reikia manyti, ji gyvuos ir stiprės. Šiandien Šančiai taip pat dar gyvi ir ateityje gyvuos. "Kovo" šešėlis slankioja po Šančius ir laukia savo atgimimo", – rašo D. Ilgūnas.

Toliau čia minimo straipsnio autorius rašo apie reikalingą steigti Lietuvos gimnastikos ir sporto federaciją (LGSF). Dėl to jis teigia:

"Šiandien atkurta krikščionių demokratų partija, Ateitininkų sąjunga, pakilęs religinis aktyvumas, grįžta tikėjimas. Tai tas pagrindas, ant kurio laikėsi ir gyvavo vienas seniausių Lietuvos sporto klubų (įkurtas 1922 m.) – Lietuvos gimnastikos ir sporto federacija (LGSF). Tad jam atkurti taip pat yra visos sąlygos. Šis klubas buvo ne mažiau populiarus, neužmirštami jo steigėjai K. Dineika, prof. Eretas, klubo pirmininkai J. Kudirka, prof. Vitkus, B. Bučinskis. LGSF ypač garbėjo savo lengvaatlečiais bei stipriomis krepšinio ir futbolo komandomis..."

Po to jis mini ir Lietuvos fizinio lavinimosi sąjungą (LFLS), sakydamas:

"Būtinai kalbėti ir apie Lietuvos fizinio lavinimosi sąjungos atkūrimą. Šia tema jau buvo rašyta spaudoje, diskutuota, tačiau Kūno kultūros ir sporto departamentas idėjai nepritarė ir vietoj LFLS buvo įkurta nauja sąjunga – Lietuvos K. Dineikos sveikatos sąjunga. Man, kaip buvusiam aktyviam LFLS nariui, šis klausimas labai opus. Manau, kad šiemet, švenčiant minėto klubo 70 metų sukaktį, Kauno sporto visuomenė, Kūno kultūros ir sporto komitetas padės šiuos siekius įgyvendinti. Juk tai mūsų sporto pradininkų – S. Dariaus, S. Garbaciausko, V. Dineikos ir brolių Bulotų įsteigtas klubas..."

D. Ilgūnas rašo, kad būtų gera steigti ir Jaunlietuvių sporto organizaciją (JSO), o Kaune atsteigus Vytauto Didžiojo universitetą, reikėtų atsteigti ir Akademinių sporto klubą. Savo rašinio pabaigoje autorius duoda dar ir tokį pasiūlymą:

"Ar nereikėtų šiandien atsakyti sovietų įpirštų įvairiausių sporto mokyklų, ypatingai vaikų? Juk Nepriklausomoje Lietuvoje mes sportuodavome savo gimnazijose ir klubuose. Ypatingai teisinga, mano supratimu, buvo organizacija klubuose, kuriuose vaikai, pradėdant nuo juniory ("C" grupė), palaipsniui kopdami aukštyn ("B" ir "A" grupės), pasiekdavo viršūnę – Lietuvos lygą. Taip vaikas nuo mažumės, augdamas ir sportuodamas savo klube 4-5 metus, siekdavo tikslo, ugdydavo valią..."

Atrodo, kad šie siūlymai turi pagrindo ir, reikia manyti, jog bent dalis iš jų mūsų tėvynėje Lietuvoje bus įgyvendinti. E. Sulaitis

Toronto "Vyčio" sportininkų ir bendrakerleivių grupė, kurią sudaro šiuo metu 54 asmenys, yra užsiregistravę vykti į IV-sias PLS žaidynes Lietuvoje. Sąrašai išsiųsti organizaciniam PLS žaidynių komitetui Vilniuje. Kas nori prisidėti prie šios kelionės, dar nevelu. Prašom nedelsiant skambinti Daliai Sondienei tel. 769-0671 dėl informacijos. Jeigu susidarys 76 keliautojų grupė, "FinnAir" oro linija pasiekė Helsinkį, iš ten būsime nuskraidinti tiesiai į Vilnių. Kitu atveju, pasiekus Helsinkį, reikės keliauti per Rygą. Sig. K.

Vilniaus "Žalgirio" futbolo komandos vyr. treneris BENJAMINAS ZELKEVIČIUS (dešinėje) po rungtynių prieš profesionalus su Čikagos "Lituanicos" klubo veteranu JONU ŽUKAUSKU, kuris prieš susitikimą publikai pristatė komandą žaidėjus
Nuotr. Ed. Sulaičio

Ateitininkų žinios

Toronto studentų draugovė kartu su SAS centro valdyba organizuoja studijų dienas "Kretingos" stovyklavietėje gegužės 15-17 d.d. Į šias studijų dienas kviečiami ir vyresnieji moksleiviai. Laukiama atvykstančių ir iš tolimesnių vietovių. Informacijas teikia Toronto studentų valdybos pirm. Leonas Ehlers tel. 487-7771.

Metinė ateitininkų šventė įvyks birželio 15 d. Mišios 10 v.r. Toronto vaikų namuose pas seses. Po Mišių įžodžio iškilmės, sveikinimai ir pranešimai. 12 v. bendri pietūs. 1 v.p.p. bus simpoziumas, liečiantis šių dienų aktualias problemas ateitininkuose. Simpoziume dalyvauti yra kviečiami sen draugai; studentai ir vyresnieji moksleiviai. Moksleivių paruošimu įžodžiu rūpinasi I. Čuplinskaitė. O.G.

Skautų veikla

• Balandžio 17 d. Kanados rajono skautų-čių posėdyje, dalyvaujant daugumai vadovų-vių važiuojančių vadovauti, nutarė pakeisti stovyklos datą. Ji įvyks vieną savaitę vėliau rugpjūčio 4-18 d.d. Stovyklos vadovai: 1-mą savaitę – j.b.s. P. Butėnas, antrą – v.s. A. Baltakienė, ūkio vedėjas – K. Pajaujis, dvasios vadas ir programų vedėjas – v.s. kun. A. Saulaitis, SJ, gailėtingoji sesuo v.s. V. Puzerienė ir Ada Birštonaitė-McAleer, paukščių vadovė – v.s. v.s.l. – A. Puzerytė ir v.s.k.s.l. A. Karasiejūtė, vilkiukų – v.s.v.s.l. A. Paškus ir G. Batūra, prityrusių skautų – v.s.k.s.l. J. Raškauskaitė. Pastovyklių viršininkai – v.s. R. Belzinskis ir s. V. Bulotienė, skautų vyčių – sk.v.v.s.l. P. Petrauskas, jūros skautų ir bebrų – j.b.v.v.l. S. Namikas ir j.b.v.v.l. A. Stundžia. Instruktoriai: vyr.sk. t.n. D. Petrauskienė, ps. D. Garbaliuskienė ir vienas iš Lietuvos. Kiti vadovai-vės bus skelbiami vėliau. Registroja v.s. F. Mockus tel. 489-7735.

• Į "Romuvą" organizuojama talka – birželio 1, birželio 22 ir liepos 20 d.d. paruošiamiesiems stovykloms darbas.

• "Romuvos" stovyklos posėdis bus gegužės 14 d. 7.30 v.v. skautų būkle.

• Visuotinis korporacijos "Romuva" narių susirinkimas – gegužės 5 d. po 10.15 v.r. Mišių Prisiškimo parapijos muzikos studijoje.

• Skautų stovyklai rugpjūčio 4-18 d.d. reikalingas vandens sargas (life guard) 4-5 valandas per dieną. Apmokama tarnyba.

• Konkursui stovyklos ženklui "skautas gamtos draugas" projektus reikia pristatyti iki gegužės 14 d. tūntininkams, laimėtojas gaus vieną savaitę nemokamai stovyklauti. M.

Turner & Porter

laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
8.50% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 12.25%
8.50% už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
8.25% už 1 m. term. indėlius	1 metų 10.50%
8.50% už 2 m. term. indėlius	2 metų 10.75%
8.50% už 3 m. term. indėlius	3 metų 11 %
8.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
9.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
9.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 10.50%
9.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
8.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicjai.
9.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
9.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
9.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8.75% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
7.50% už taupymo sąskaitą	
8 % kasd. pal. sąsk. virš 10,000	
6 % už kasd. pal. čekių sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 84 milijonus dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius

YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGISKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADACANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Archit. Jurgis Sederavičius ir Regina Giniotienė Toronto kanadiečių mokyklos "Downtown Alternative School" mokiniams vasario 14 d. aiškino apie Lietuvą

Nuotr. S. Sederavičius

Prašo pagalbos

Jauna lietuvaitė, 25 metų, norėtų padirbėti Kanadoje. Prašo iškviesti. Adresas: Daiva Kazakevičiūtė, Basanavičiaus 50-110, Kaunas 233009, Lithuania.

Nori susirašinėti

Kristina Končiūtė, 16, domisi muzika, rašo angliškai; Kaunas 233042 Urbšo 3-40. Lina Petrylaitė, 19, rašo angl., Kupiškis 234880.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus
geresnei savo atečiai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-o psl.)

licininkų priesaikos tekstą. Kanada tebėra konstitucinės monarchijos demokratinė šalis. Jos visi policininkai bei kiti pareigūnai prisiekdavo ištikimybę dabartinei karalenei Elzbietai II, kuri yra ne tik Britanijos, bet ir Kanados karalienė. Jos pagrindinis vietininkas — generalinis Kanados gubernatorius, antraeiliai vietininkai — provincijų gubernatoriai.

Socialistinė premjero Bob Rae NDP vyriausybė net be Ontario parlamento pritarimo policininkams įvedė kitokią priesaiką. Ontario policininkai ištikimybę dabar turės prisiekti ne karalenei Elzbietai II, bet tiesiog Kanadai ir jos konstitucijai. Vidaus reikalų ministeris M. Farnanas, vykstantis policijos reformas, aiškina, kad iš tikrųjų karalienė neišjungia iš priesaikos. Esą ištikimybę Kanadai bei jos konstitucijai taipgi reiškia ištikimybę ir Kanados karalenei. Premjeras Bob Rae priesaikos pakeitimą teisinga dideliu Ontario gyventojų sudėties pasikeitimu. Seniau priesaikai buvo naudojamas rankos padėjimas ant Biblijos vadinamo Šv. Rašto. Dėl skirtingos Ontario gyventojų religijos galbūt teks atsisakyti ir šios tradicijos.

Kritikai betgi mato kitas socialisto premjero Bob Rae policininkų priesaikos pakeitimą priežastis. Naujųjų policininkų priesaiką priima Metropolitinio Toronto policijos taryba vadovaujantis asmuo. Dabartinė tarybos pirmininkė June Rowlands jau pasitraukia iš šių pareigų, o jos pildina premjeras Bob Rae yra pasirinkęs kiniečių kilmės Susan Eng. Ši mažumų teises ginanti karšta politikė, 1989 m. įjungta Metropolitinio Toronto policijos tarybon, viešai atsi-

sakė priesaikos Kanados karalenei Elzbietai II. Tad būdama tarybos pirmininke, ji keistai atrodytų priimdama policininkų priesaiką, kurią pati yra atmetusi.

Ontario premjeras Bob Rae vadovauja pirmajai socialistų vyriausybei šios provincijos istorijoje. Parlamento rinkimus jis su NDP socialistais laimėjo gausių pažadų dėka. Dabar juos atidėlioja, teisingas dėl ekonominių sunkumų sparčiai augančių biudžetinių deficitų. Vis dar nėra nei naujo biudžeto, nei konkrečių

veiksmų ekonominiams atoslūgiui pašalinti.

Tokiose aplinkybėse daug kam keistai atrodo Ontario gyventojams ekonominės naudos neduodantis premjero Bob Rae žaidimas su abejotomis policijos reformomis. Toronto policijos viršininkas W. McCormackas su daugeliu policininkų yra nepatenkinamas naująja priesaika. Karalienės Elzbitos II paveikslai dabar staiga papuošė metropolitinio Toronto nuovadų sienas. Specialistai aiškina, kad konstitucinius monarchinės demokratijos pakeitimus gali daryti tik Kanados vyriausybė. V. Kst.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$100 — Toronto lietuvių pensininkų klubas, H. Sakalauskas, E. Spudis, Toronto Lietuvių namai, Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija, A. Streimikis, T. Šiurna; \$67 — P. Rožaitis; \$50 — J. Budnikienė, S. Paketuras, E. Jonušienė, S. Rakštienė, T. Janel; \$47 — B. Rutkauskas, M. Juzumas; \$40 — M. Raffay; \$37 — V. Bikinas; \$30 — V. Ivanauskienė, E. Baltrušaitienė, T. Chornomaz; \$27 — A. Rimkus; \$25 — R. Geidukytė, J. Šimkus; \$22 — A. Smilgys, V. Kupcikius; \$21 — A. Sekonis; \$20 — A. Šiškus, P. Bruzas, P. Augaitis, J. Zakas, V. Skirgaila, A. Kaspariūnas, K. Konkulevičius, U. Paliulytė, V. Kudžmienė, G. Palmer; \$17 — R. Stulpaitis, K. Barčauskas, E. Beržaitis, B. Trukanavičius, J. Smulskis, T. Trakymienė, E. Undraitis, J. Čialka, J. Lukša, P. Mickus; \$16 — S. Medelis; \$15 — A. Sabalis; \$14 — J. Kiselis; \$12 — V. Anyšienė, O. Savickas, T. Gaizauskas; \$11 — N. Berškys.

\$10 — J. Baron, A. Karaliūnas, F. Savickas, F. Rimkus, I. Šatrienė, A. Petrauskas, J. Ransonis, J. Rovas, M. Jankus, S. Eimutis; \$7 — V. Stropus, A. Jankūnas, V. Jukna, V. Pilkauskas, L. Griškonis, G. Jonaitis, K. Janeliūnas, P. Gruodis, M. Pietryk, T. Timmerman, M. Zakarevičius, A. Žemaitis, J. Staškevičius, V. Mašalas, O. Naumanas, R. Česonis, A. Šembergas, M. Jocius, F. Mockus, J. Lukoševičius, J. Stankūnas, V. Senkevičius, A. Tautkus, A. Skardžius, J. Girdauskas, K. Gaputis, I. Girdzevičius, V. Nemura, T. Maskelis, K. Lišauskas, H. Dilyš, kun. P. Dilyš, V. Lesniauskas, V. Rutkauskas, P. Balas, S. Umbrasas, P. Balyas; \$6 — A. Dundulis, S. Druskis, P. Mikalauskas, G. Viskantienė, J. Žostautas; \$5 — D. Jankauskas, P. Račiukaitis, J. Šeperys, P. Sukys, V. Žebertavičius, P. Gluoksnys, A. Šilbajoris, K. Gaputis, P. Šostakas, S. Metelka, P. Ruikis, G. Gicius, S. Strasevičius, J. Vaitkus, G. Stonkus, J. Rimkus; \$3 — A. Buša; \$2 — P. Kuzma, dr. B. Girnius, J. Akelaitis, A. Kužmarskis, V. Stapon, A. Skabeikis, J. Kazemėkas, A. Tautkus, H. Andruska, O. Jurskienė, V. Kriščiūnas, A. Robertson, J. Vyšniauskas, A. Jusys, P. Piečaitis, E. Steponavičienė, G. Balčiūnas, J. Morkūnas, O. Biveinis, K. Šimkus; \$1 — M. Levisauskas, F. Vaivila, M. Krivickas, Z. Giedraitis, J. Blažys, I. Kušlikis.

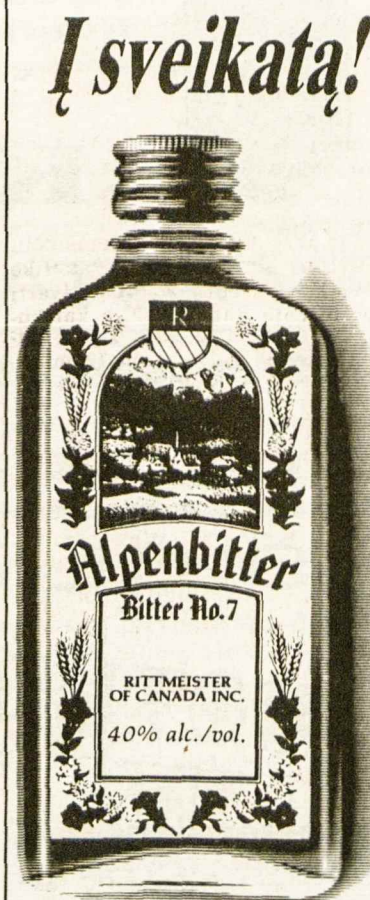
"Nauju žvilgsniu"

Tokiu ar panašiu pavadinimu Lietuvos enciklopedijų leidykla yra užsimojusi per 2-3 metus sukaupti ir paskelbti svarbiausias žinias apie visas pasaulio lietuvių (ėiabuvusių ir išeivius) "bendruomenes, jų politinę, kultūrinę, mokslinę, religinę ir kitokią veiklą, meninę kūrybą, spaudą, svarbiausius visų sričių užsienio ir išeivijos lietuvių veikėjus, taip pat apie žymiausias lietuvių ar lietuviškos kilmės kitų šalių veikėjus". Numatoma ribotis XX š. veikla, "daugiausia dėmesio skiriant pokario laikotarpiui".

Šiuo leidiniu norima visuomenei pateikti teisingą ir nešališką informaciją, ko anksčiau priespaudos sąlygomis nebuvo galima atlikti.

Leidykla kreipiasi į visus, kurie galėtų suteikti reikiamų žinių ar nurodyti, kas tai galėtų padaryti. Taipgi ji prašo atsiųsti tuos, kurie galėtų prisidėti prie leidinio parengimo, išleido ar platinimo. Vienoks ar kitoks prisidėjimas bus skelbiama leidinyje. Kas pageidautų, bus mokamas autorinis honoraras (tuo tarpu rubliais). Daugiau informacijų teikia: Enciklopedijų leidykla, Algirdo 31, Vilnius 232600, Lietuva-Lithuania. LIC

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasaminius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angėlę Šalvaitytę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

Alpenbitter yra pagamintas tik su geriausiais importuotais prieskoniais pagal specialų Alpen receptą, bet parduodamas vidaus kainomis.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

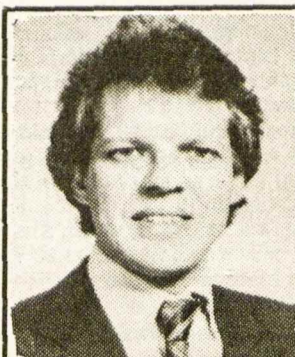
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai — (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

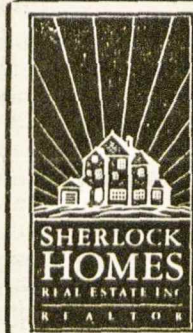
Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Toronte ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 **769-1616**

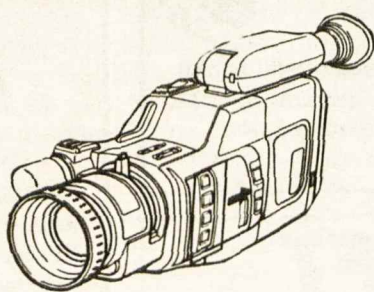
Century 21
FAX 233-0285 Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

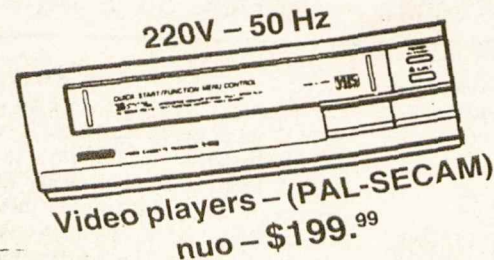
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

ENCHANTE INC.
IMPORTERS EXPORTERS
110220 V • MULTI-SYSTEM • TV • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA
TEL: (416) 769-0631 2938 Dundas Street West, Toronto, Ontario, Canada
FAX: (416) 769-0586 M6P 1Y8

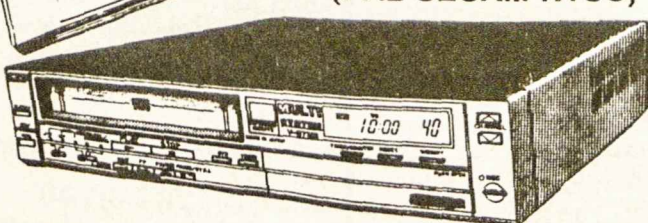
PANASONIC & HITACHI
Video kameros
nuo — \$1199.99

Prašome atsinešti šio skelbimo iškarpa į gausite NEMOKAMAI vieną video kasetę E120, vienam pirkėjui — kasetė

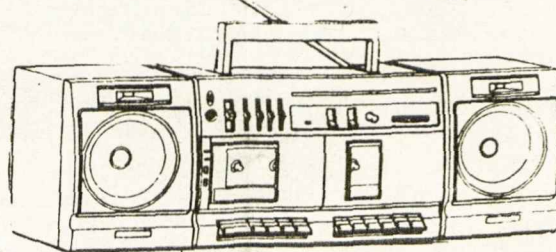
220V — 50 Hz
Video players — (PAL-SECAM)
nuo — \$199.99
Video kasetės (PAL-SECAM) E120 \$2.60

Multisystem VCR's
nuo — \$529.99
(PAL-SECAM-NTSC)

Mes taip pat pakeičiame video juostas iš PAL į NTSC ir iš NTSC į PAL
Speciali kaina 3v. tik \$30.

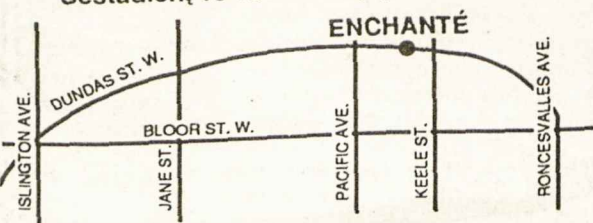
Taisome ir turime naujų dalių Vilniuje, Lietuvoje

Radio su kasetėmis
nuo — \$39.99

Audio kasetės 90 minučių tik \$0.75

Atidaryta
Pirmad. ir antrad. 10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad, ketvirtad., penktad. 10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Pirmosios Komunijos iškilmes – balandžio 28, sekmadienį, 11 v.r. Mišių metu. Giedos muz. Dalios Viskontienės vadovaujamas Maironio mokyklos choras. Pirmoji išpažintis vaikuiams bus balandžio 24, trečiadienį, 6 v.v.

— Pakrikštyti: dr. Česlovo ir Nerijos (Zykaitės) Vaitių sūnus Vytautas-Jonas; Petro ir Onos (Zdančevičiūtės) Pečiulių dukrelė Violeta-Elena.

— Balandžio 20 palaidotas a.a. Albertas Niuneva, 71 m. amžiaus.

— Motinos dienos pietūs Anapilyje – gegužės 12, sekmadienį, 1 v.p.p. Įdomią programą atliks jaunimas. Pietus gamins J. Gurklienė. Bilietai gaunami sekmadieniais parapijos salėje po pamaldų ir pas R. Celejewską tel. 231-8832.

— Mišios balandžio 28, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių ir Baliūnų mirusius, 11 v.r. už parapiją: Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Stepą Kirstuką.

Išganytojo parapijos žinios

— Balandžio 28 d., 9.30 v.r. pamaldos šventovėje. Velionės vyriui M. Heikiui prašant, prisiminsime prieš 5-rius metus mirusią a.a. Mariją Heikienę. Giedos parapijos choras. Ta proga M. Heikis paaukojo parapijai \$300 ir chorui \$100. Dėkojame. Taipogi bus dalijamas parapijos biuletenis už gegužės mėnesį.

Lietuvių namų žinios

— Iškilmingą Motinos dienos pietūs įvyks gegužės 12, sekmadienį, 11.30 v.r. – 2.30 v.p.p. Numatoma meninė programa. Iškilmės rengia LN vyrai. Plačiau "TŽ" skelbime.

— Nauji LN nariai, sumokėję nario įnašą: \$100 – A. Alsbergas, Burlington, Ont., V. Kriščiūnas, J. Krištolaitis, Millgrove, Ont., I. Pamataitytė, K. Petryla, D. Puzeris, Suvakų krašto lietuvių išeivijos sambūris, F. Vinslovas.

— Nariai, pakeitę savo gyvenvietę, prašomi nedelsiant pranešti LN vedėjui T. Stanuliiui tel. 532-3311 arba siųsti tiesiog: Lietuvių namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont.

— LN vyrų būrelis ir tautinių šokių grupė "Atžalynas" rengia gegužinę š.m. liepos 7 d. Boyd Conservation vietovėje prie Woodbridge miestelio tarp Islington ir greitkelio nr. 7.

— LN vyrų stovykla įvyks rugpjūčio 10-18 d.d. Wasagoje, "Kretingos" vasarvietėje. Dėl registracijos ar smulkesnių informacijų skambinti V. Drešeriui tel. (416)-233-3334.

Aukos Lietuvių slaugos namams

\$2,000 – Justinas Hirsch; \$1,000 – A. Vaišvila; \$700 – F. Grumbinas; \$500 – A. F. Povilauskas, Ancaster, Ont.; \$250 – A. Petryla; \$100 – R. Budnikas, G. Buntinienė, Wassaiga Beach, Ont., S. A. Dauneravičiai, Verdun, P.Q., P. L. Jurėnai; \$50 – K. Dulevičius, E. Petrus.

A. A. Lino Šeškaus atminimui: \$250 – A. Šeškuvienė; \$114 – A. Juzaitis; \$100 – M. Pranaitienė; \$25 – B. Darag; a.a. Alfonso Biveinio atminimui \$25 – A. Šeškuvienė; a.a. Broniaus Narbuto atminimui \$25 – A. Šeškuvienė; a.a. Algirdo Šukio atminimui \$30 – M. Henhofer; a.a. Alberto Niunevos atminimui \$5 – L. Jurėnienė, R. J. Ruslajai. Iš viso statybos fonde yra \$423,971. Aukos priimamos "Paramos", Prisišikimo parapijos ir "Talkos" kredito kooperatyvuose. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių. Aukas galima siųsti ir tiesiogiai šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

TORONTO "ATŽALYNAS" SVEIKINA Vilniaus technikos universiteto ansamblį "Vingis", vadovaujamą Gintautą Vežauską, laimingai antrą kartą atkeliavusį į Kanadą. Ansamblio paladovų tarpe yra ir universiteto rektorius Edmundas K. Zavadskas. "Vingis" balandžio 27, šeštadienį, dalyvaus "Atžalyno" 20-ties metų sukaktuviniame koncerte. Gegužės 3, penktadienį, vingiečiai koncertuos Prisišikimo parapijos salėje Toronte, gegužės 4, šeštadienį, Jaunimo centre Hamiltone. "Vingio" ansamblį globoja "Atžalynas". Kartu su ansambliu atvyko Lietuvos susisiekimo ministerijos aviacijos departamento direktoriaus padėjėjas Vidmantas Vaškys. Inf.

Atliekamų reikmenų, baldų, autovežimų, statybų įrankių varžytines skelbia Toronto miestas birželio 8, šeštadienį, 64 Murray Rd., Downsview, Ont. (Dufferin-Wilson). Daiktai gali būti apžiūrėti varžytinių dieną 8 v.r. Daugiau informacijų teikia Department of Purchasing and Supply, tel. 392-7326. Inf.

Kanados įdarbinimo ir imigracijos ministerijos pranešimu, nuo 1991 m. balandžio 1 d. yra pakeliamas mokestis už įvairius patarnavimus. Pvz. šeimos pareikšimas nuolatiniame apsigyvenimui apmokestinamas \$350 (buvo \$250). Daugiau informacijų galima gauti skambinant: Roger White (819)-994-4624; David Allison (819)-994-4957; Denis Boulanger (819)-994-4949.

Prisišikimo parapijos žinios

— Metinis parapijos susirinkimas įvyko praeitą sekmadienį po paskutinių Mišių. Susirinkime buvo padaryti visų 8 parapijos tarybos sekcijų pranešimai. Susirinkimui vadovavo tarybos pirm. Birutė Čepaitienė. Į parapijos tarybą dvejų metų kadencijai išrinkti ar perrinkti šie asmenys: J. Adomonytė, S. Baršauskas, V. Bubelis, H. Chvedukas, R. Girdauskaitė, Gr. Matukienė, V. Marcinkevičius, R. Marcinkevičius, V. Melynykas, L. Nakrošienė, G. Neimanas, J. Poškus, I. Poškutė, St. Prakas, R. Radžiūnaitė, A. Rašymas, V. Siminkevičienė, M. Skirinskienė ir D. Viskontienė. Tarybos nariai pasiskirstys pareigoms ir išrinks naują prezidiumą balandžio 29 d., 7.30 v.v. Parodų salėje.

— Susituokė Bernardas Laurinavičius ir Nadia Nivisi.

— LKB religinei šalpai mūsų parapijį surinkta ir perduota Lietuvių katalikų centrui \$19,024.

— Seminaras "Esame vnymedžio šakelės" įvyks trečiadienį, balandžio 24 d., 7 v.v. šventovėje.

— KKK moterų draugijos parapijos skyriaus susirinkimas – ateinančią sekmadienį po 11.30 v.r. Mišių.

— Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas, kurį rengia parapijos tarybos labdaros sekcija, įvyks šį antradienį ir ketvirtadienį, balandžio 23 ir 25, Parodų salėje. Gautas pelnas – Lietuvos reikalams.

— Tarptautinis karavanas Toronte šiais metais vyks birželio 14-21 d.d. Lietuvių paviljonas "Vilnius" veiks, kaip ir anksčiau, parapijos patalpose. Praeitais metais paviljono pelnas \$5,000 buvo paskirtas Pagalbos Lietuvai vajui, o šiais metais bus skiriamas Lietuvai slaugos namams.

— Mišios balandžio 28, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Petronėlę Gričiūtę; 9.20 v.r. – už a.a. Petrą ir Mariją Jurkštus; 10.15 v.r. – už a.a. Kazį Balaišį, a.a. Martą ir Vladą Simanavičius, a.a. Arnoldą Olį; 11.30 v.r. – prašant Lietuvai laisvės.

Jonės Narienės originalių (iš organiško medžiagų) paveikslų paroda rengiama balandžio 28, sekmadienį, 1 v.p.p. – 6 v.v. Toronte Lietuvių namuose. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Inf.

Jaunimo diena Anapilyje prasideda ateinančią sekmadienį, balandžio 28, 11 v.r. Mišiomis, kur vaikučiai priims Pirmąją Komuniją. Giedos Maironio mokyklos choras. Parapijos salėje bus galima pasigėrėti Maironio mokyklos auklėtinių paroda. Taip pat bus išstatyti jaunimo tapybos, skulptūros, fotografijos ir kt. darbai. Didžiojoje Anapilio salėje 12.30 v.p.p. įvyks jaunimo, besimokančio muzikos, koncertas. Programoje: daina, piano, smuikas, cello. Gausiai dalyvaudami, galėsime pasižiūrėti įvairių kompozitorių stropiai atliktais kūrniais ir paremti savo ateities menininkus. S.Ž.

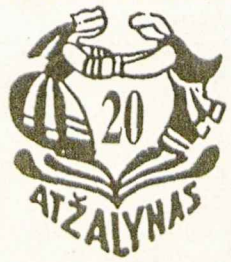
Dail. Reginos Žiuraitienės tapybos ir dail. Denis Kleine skulptūros darbų paroda š.m. balandžio 28 – gegužės 17 d.d. vyks McLaren-Barnes Gallery patalpose, 133 Reynolds Street, Oakville, Ont.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" metinis koncertas įvyks š.m. gegužės 5, sekmadienį, 5 v.p.p. Anapilio salėje. Bilietai jau platinami parapijų salėse po Mišių ar skambinant J. Vingelienei tel. 233-8108. Kviečiame visuomenę gausiai dalyvauti. G.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS praneša, kad studentai, norintys gauti stipendijas 1991-92 mokslo metams, turi paduoti fondui prašymus iki š.m. gegužės 15 d. šiuo adresu: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6. Specialiai paruoštas prašymo blankus stipendijai gauti galima pasiimti iš KLB krašto valdybos raštinės arba paprašyti juos atsiųsti, rašant: KLB krašto valdyba, 1011 College St., Toronto, Ontario M6P 1A8. KLF

Toronto miesto pranešimu, balandžio 30, antradienį, 7.30 v.r. rotušės Council Chambers patalpose, 100 Queen St. W. šaukiamas susirinkimas, kuriame bus diskutuojami nekontroliuojamų butų klausimai: kokybė, kainos ir t.t. Suinteresuoti kviečiami dalyvauti ir pareikšti savo nuomones. Inf.

Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės valdyba, posėdžiavusi š.m. balandžio 18 d. Lietuvos kankinių par. klebonijoje, apsvaistė sibirinių trėmimų metinių eumeninės pamaldas birželio 14 d. anglikonų Sv. Pauliaus šventovėje ir kitus sielovadinius rūpesčius. Iš savo izdo jis paskyrė aukas: Pagalbos Lietuvai vajui \$500, Šv. Kazimiero kolegijai Romoje \$1000.

"ATŽALYNAS"

nuoširdžiai kviečia visuomenę į

sukaktuvinį 20 metų KONCERTĄ-BALIŲ

1991 metų balandžio 27, šeštadienį, 5 valandą po pietų,

Bishop Francis Marrocco Secondary School auditorijoje, 1515 Bloor Street West (Bloor-Dundas gatvių kampas, 3 min. nuo Lietuvių namų).

(ėjimas tik į koncertą – laisva auka.)

PROGRAMOJE: Vilniaus technikos universiteto ansamblis "VINGIS" ir visos "ATŽALYNO" tautinių šokių grupės. Po koncerto vyksta į balių šokių Lietuvių namuose.

VAKARIENĖ-ŠOKIAI -

7.30 val. vakaro Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje.

Šilta vakarienė su vynu, bufetas su stipriais ir gaivinančiais gėrimais, turtinga loterija bei kitos staigmenos.

Šokiams gros orkestras "Zagarai".

Stalai numeruoti (10 prie stalo). Rezervuokite skambindami J. Vitkūnas tel. 621-8671 ir Lietuvių namų popietės metu. Bilietai \$20 asmeniui.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą. Tėvų komitetas

JAUNŲJŲ TALENTŲ

POPIETĖ-KONCERTAS

įvyks 1991 m. balandžio 28, sekmadienį, 12.30 v.p.p.

(po 11 val. Mišių), ANAPILIO SALĖJE

PROGRAMOJE įvairių meno šakų talentai.

Įėjimas – laisva auka.

Po koncerto kavutė.

Koncertą rengia ir visus kviečia atsilankyti –

Anapilio parapijos tarybos kultūrinė sekcija

VISUS! VISUS! VISUS! DIDELIUS IR MAŽUS! Kviečiame į Toronto lietuvių jaunimo ansamblio

"Gintaras" metinį KONCERTĄ

"GINTARINIS VĖRINYS"

1991 m. gegužės 5, sekmadienį, 5 v.p.p., ANAPILIO salėje.

Bilietai gaunami pas J. Vingelienei tel. 233-8108.

"Gintaro" tėvų komitetas

IŠKILMINGI MOTINOS DIENOS PIETŲS

įvyks 1991 m. gegužės 12, sekmadienį, 1.00 v.p.p. Anapilyje. Įdomią programą atliks jaunimas.

Pietus gamins J. Gurklienė.

Bilietų kainos: suaugusiems – \$14, jaunimui nuo 8-12 m. amžiaus – \$8, vaikams iki 8 m. – nemokamai. Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų ir pas R. Celejewską tel. 231-8832.

Lietuvos kankinių parapijos taryba maloniai kviečia jus atsilankyti ir pagerbti savo motinas

Kanados lietuvių fondas "Tėviškės žiburiai" aukojo \$3.000.

A.a. Artūro Grabošo trečiųjų mirties metinių prisiminimui žmona Janina "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A.a. Algirdo Šukio atminimui, užjaušdami žmoną, sūnų, dukrą, motiną, seseris bei jų šeimas, vietoję gėlių Pijus ir Anelė Domeikos iš Webster, N.Y., "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A.a. Algirdo Šukio atminimui, užjaušdami seseris Birutę Tamoliūnienę ir Joaną Zubrickienę bei jų šeimas, V. Jasinevičienė, Lidija Lenauskienė, Vytautas Aldona Lenauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$60.

A.a. Anelės Pakšienės, mirusios Lietuvoje, atminimui, užjaušdami sūnų Bronių, jų šeimą ir visus artimuosius M. D. Joniką "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

Dėl pablogėjusios sveikatos Kanados lietuvių žurnalisto sąjungos valdybos pirmininkas Stepas Varanka savo pareigas nuo š.m. balandžio 31 d. perleis Broniui Stundžiui.

Kun. Matas Jarašiūnas, buvęs torontietis, dabar klebonaujantis Pensilvanijoje, lydimas dvejų tautiečių fotografų, aplankė Torontą ir Anapilį, kur padarė visą eilę nuotraukų ir filmavo Lietuvos kankinių šventovę. Jis yra "TŽ" skaitytojas bei rėmėjas – paaukojo "TŽ" \$50.

Gėlių parduotuvė "Victoria"

416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų). Paruošiamos gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Priimamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai. Skambinti tel. 536-1994.

EURO-GIFT

GREITAS TRANSALANTINIS PATARNAVIMAS - DOVANŲ PINTINĖ

Dovanas pristatome jūsų draugams ir giminiams Lietuvoje per 48 valandas! Gera galimybė apdovanoti artimuosius bet kokia proga! Nereikia rūpintis - pristatome asmeniškai. Dovanų pintinėje (gift basket - \$150.) siunčiame: Gėles, kvepalus (Nina Ricci), kavą (Nescafé), rūkytą kumpį, medų, alų, aliejų, riešutus, šokoladą.

Pasiteiraukite apie Motinos dienos, vestuvių ir kitų sukaktų dovanas.

EURO-GIFT Tel. 416-234-5842

2645 Bloor St. W., Suite 403, Toronto, Ont., Canada M8X 1A3

DU VYRAI IŠ LIETUVOS ieško darbo. Taiso elektrą ir vandentiekį. Skambinti Romui tel. 233-9124 arba 532-8224.

IEŠKAU VYRO SU ŽMONA, galinčių gyventi mano namuose ir padėti namų ruošos darbuose. Butas papildoma kaina. Skambinti tel. 769-6066.

NORIU SUSIPAŽINTI su rimtu, kultūringu ir nerūkančiu vyriškiu, 58 m. amžiaus ar vyresniu. Esu rimta ir linksma būdo, ūgis - 5'7", svoris - 140 sv., jau keletas metų atvykusi iš Lietuvos. Rašyti, pridėdant fotografiją, šiuo adresu: Renė Saulienė, 7228 S. Mozart, Chicago, IL 60629.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygynė.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statybos, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

GĖLĖS VESTUVĖMS

Meniška paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

MONTREALQUE

"Nepriklausomos Lietuvos" spaudos vakarą, įvykusį balandžio 13 d., pravedė šio laikraščio bendrovės pirm. Juozas Šiaučius. Redaktorė B. Nagienė gražiu žodžiu visus pasveikino ir paryškino spaudos reikšmę. Tik ką atvykęs atkurtos Lietuvoje Šaulių sąjungos centro valdybos pirm. Gediminas Janušas atvežė sveikinimus ir dovanėlių suvenyrų "Nepriklausomai Lietuvai", jos redaktorei ir abiem Montrealio šaulių kuopom. Po KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. Arūno Staškevičiaus sveikinimo ir smulkesnės informacijos apie Lietuvos respublikos ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus atvykimą į Montrealį sekė programa, kurią atliko du torontiečiai V. Povilonis ir V. Ramanauskas įvairia muzika ir daugeliu dainų. Viduryje programos su trimis liaudies dainomis, pritardama kanklėmis, pasirodė vilnietė A. Jakimavičiūtė. M. Vapshienės skani vakarienė visus pasotino. Po jos pirmą kartą pamatėme Montrealio etnografinį ansamblį "Skalsas", vadovaujamą A. Celteriūtės ir T. Valinsko. Tai dvejų kanklių ir trijų birbynų orkestras su keturiomis pomomis grakščiu šokėju. Idomiau, kad šokėjai čia pat pasipildė savo eiles, pasiėškodami sau partnerių iš publikos. Toliau sekė šokiai, grojant puikiai V. Povilonio ir V. Ramanausko muzikai. Renginį apylankė šio rajono parlamentaras Paul Martin, jn., ir ponis. Gausi loterija pradiugino dalį svečių.

KLB Montrealio apylinkės metinis susirinkimas įvyko balandžio 14 d. Pirmininkavo J. Šiaučius, sekretoriavo B. Nagienė, kuri perskaitė ir pereito susirinkimo jos pačios parašytą protokolą. Po išsamių valdybos pirmininko A. Staškevičiaus, išdinko K. Toliušio, Montrealio lituanistinės mokyklos vedėjos J. Adamonytės, KL jaunimo sąjungos A. Celteriūtės, Tautos fondo J. Šiaučiaus, Kanados lietuvių fondo B. Staškevičiaus ir revizijos komisijos A. Mylės pranešimų diskusijų nebuvo. Susirinkimo dalyviai pamatė, kokią plačią veiklą valdyba yra išvysčiusi. Kandidatai į valdybą ir revizijos komisiją buvo iš anksto numatyti. Į valdybą įėjo dr. D. Giedrikas, V. Gruodis, V. Keršulienė, V. Lukoševičiūtė, B. Niedvaras, V. Piečaitis, A. Staškevičius ir J. Šiaučius. Revizijos komisija: L. Balaišis, A. Mylė ir J. Piečaitis. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Po to G. Janušas, Lietuvos aukščiausiosios tarybos gynybos k-tonarys, prieš porą dienų atvykęs iš Lietuvos, per pusvalandį paaiškino apie gynybos organizaciją, vaizdžiai priminė šiuorpiuosius sausio mėnesio įvykius ir atsakė į klausimus. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Rūtos Kerevičiūtės ir Peter Horge dukrelė pakrikštyta Marcy Taylor vardais.

Tomo ir Irenos Žitkų sūnelis pakrikštytas Derek Thomas vardais. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

JAU DIRBA 37 METUS

PRAŠOME pasinaudoti mūsų patyrimu.

ESAME pasiekiami bet kada – dieną, vakarę ar savaitgaliais.

ESAME šeimos verslo įstaiga.

DIRBAME kaip sau, galvodami apie jūsų gerovę.

JŪSŲ DRAUDIMO REIKALUS sprendžiame plačia prasme: žvelgdami į ateitį, stengiamės ją numatyti.

Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TEIRAUKITĖS tel. 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8 Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$28,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 1/4%	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5 1/2%
1 metų	8 %	Taupymo – kasdienines	5 1/2%
180 d. - 364 d.	7 3/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
180 d. - 179 d.	7 3/4%	RRIF – RRSP – term.	9 3/4%
120 d. - 119 d.	7 3/4%	RRIF – RRSP – taup.	6 1/4%
30 d. - 59 d.	7 1/2%		

IMA UŽ:

Neklin. turto nuo 10 3/4%, asmenines – nuo 12 %

Informacija apie naujasias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MOTERIS IŠ LIETUVOS ieško darbo ir gali gyventi vietoje. Skambinti tel. 452-9769.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštytom, laidotuviem, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama sale, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau – visų rūšių šaldytuvus; automobilio vėsinimo sistemas; skalbimo bei džiovinimo mašinas. Darbas garantuotas, prieinama kaina. RAIMONDAS JARECKAS tel. (416)